

PRAZGODOVINSKE GOMILE IZ ROVIŠČA

V. STARE

Narodni muzej, Ljubljana

Nekaj kilometrov zatem, ko zapusti Sava tesni zasavskega gričevja in si najde pot po dolini Krškega polja in potem med Gorjanci in Medvednico v skrajni severozahodni izrastek Panonske ravnine, se na obeh straneh niza nekaj pomembnih prazgodovinskih postojank.

Starejšo kameno dobo predstavljajo Njivice pri Radečah, mlajšo kameno dobo Ajdovska jama pri Krškem, prazgodovinska kovinska obdobja pa v arheološki literaturi relativno nekoliko manj znana najdišča. S tem v zvezi bi bilo na prvem mestu omeniti Boštanj pri Sevnici, Vranje pri Sevnici, Ajdovsko jamo pri Krškem, Libno in končno tudi nekaj kompleksov gomil, ki predstavljajo pokopališča še ne raziskane naselbine v bližini Rovišča pri Krškem.

Konec prejšnjega stoletja je Rovišče z nekaterimi drugimi našimi prazgodovinskimi najdišči prišlo v arheološko literaturo po zaslugi izkopavanja dunajske ustanove Naturhistorisches Hofmuseum in delno takratnega deželnega muzeja v Ljubljani.¹

V sestavku bo govora le o nekaterih gomilah oziroma grobovih v neposredni okolici Rovišča, kjer je leta 1882 izkopaval preparator tedanjega Kranjskega deželnega muzeja v Ljubljani Ferdinand Schulz.

V Osredku je Schulz izkopaval tri gomile. Ena od njih je bila že prej načeta, zato je razumljivo, da je v njej našel le še nekaj kosti in oglja. V drugi gomili je pri kopanju v globini enega metra (verjetno računano od vrha) prišel na kamnite plošče, ki so predstavljale pokrov iz kamnov sestavljene grobne skrinje. V notranjosti te grobne konstrukcije je našel večjo žaro, ki je bila napolnjena z ogljenino in sežganimi človeškimi kostmi. Poleg žare je v ogljenini našel poškodovano bronasto iglo in droben bronast obroček. V tretji gomili na Osredku je izkopal žaro in skodelo (verjetno žara in skodela T. I, sl. 4, 5).

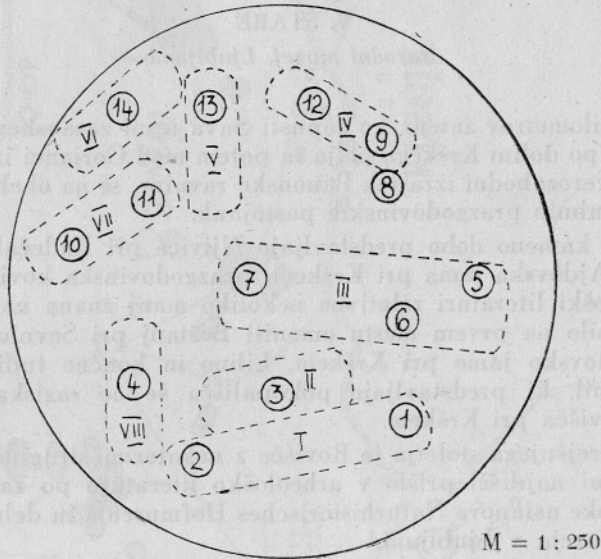
Konec avgusta in v prvi polovici septembra istega leta je Schulz nadaljeval z izkopavanji v okolici Rovišča in je prekopal šest gomil.

¹ Izkopavanja na kompleksu Rovišče so obsegala gomile, ki so bile v Osredku, Raguši, Zaključih in pri Rovišču samem. Še danes so na omenjenem kraju vidni ostanki prekopanih gomil, med katerimi bi utegnili najti še kako, ki ni prekopana ali pa je le delno prekopana.

Od gomile I in VI sta ohranjeni Schulzovi skici,² ki ponazarjata lego posameznih najdb. Na podlagi teh dveh skic moremo z veliko verjetnostjo rekonstruirati lego oziroma usmerjenost posameznih grobov, hkrati pa tudi določiti, h kateremu grobu sodijo predmeti.

Rovišče — gomila I

Gomila je bila srednje velikosti, merila je okoli 3 m v višino in okoli 17 m v premeru. Schulz je v načrtu označil 14 skupin najdb. Na podlagi absolutne globine posameznih najdb bi razločevali osem izrazitih grobnih enot.

Sl. 1. Tloris gomile I iz Rovišča
Abb. 1. Grundriss des Hügelgrabes I aus Rovišče

Grob I (kompleks najdb 1 in 2) — skeletni grob

Inventar groba:

glinasta posoda, glinasta skodela, bronast obroček in bronasta fibula (nedoločljivo).

Grob II (kompleks najdb 3) — skeletni grob

Inventar groba:

steklene in jantarjeve jagode, 4 bronaste zapestnice, 4 votle bronaste nazožnice (ohranjena je le ena, T. I, sl. 3), ostanki bronastega sceptra (T. I, sl. 1), bronasta fibula z lokom v obliki račke (T. I, sl. 2), tri glinasta vretenca (so nedoločljiva, glej T. IX, sl. 3—14), dve sulici in nož.

² VII. Bericht d. präh. Comm., 1884, 61 ss = Sitzungsbericht d. math.-naturwiss. Cl. d. k. Akad. d. Wiss., 89, Bd., 1884, 520 ss. Hoernes, WPZ, II, 1915, s. 98 ss.

Grob III (kompleks najdb 5, 6 in 7) — skeletni grob

Inventar groba:

jantarjeve jagode, dve nanožnici in skodela (predmeti so nedoločljivi).

Grob IV (kompleks najdbe 9 in 12) — skeletni grob

Inventar groba:

jantarjeve jagode, dve fibuli, dve zapestnici, dve nanožnici in dve žari (predmeti so nedoločljivi).

Grob V (kompleks najdbe 15) — skeletni grob

Inventar groba:

jantarjeve jagode, dve fibuli in dve votli zapestnici (predmeti so nedoločljivi).

Grob VI (kompleks najdbe 14) — skeletni grob

Inventar groba:

zapestnica s koncema v obliki ovnove in zajčje glavice (T. VI, sl. 15), dve ornamentirani zapestnici, bronasta posoda, dve žari in dve trirobi puščici.

Grob VII (kompleks najdbe 10 in 11) — skeletni grob

Inventar groba:

fibula in dve nanožnici.

Grob VIII (kompleks najdbe 4) — skeletni grob

Inventar groba:

bronast cilindar in železna sekira.

Rovišče — gomila VI

Schulz je z izkopavanji nadaljeval in je odkopal v okolici Studenca še tri gomile. O prvih dveh gomilah nam njegovo poročilo ne pove ničesar. Omenja le gomilo VI (kako je prišel do te številke, ne vemo), ki je bila srednje velikosti, okoli 2,7 m visoka in nekako 23 m v premeru. Prav tako kot smo pri prej omenjeni gomili na podlagi absolutne globine najdb določili nekaj grobnih celot, bomo pri tej gomili skušali določiti posamezne grobove. Razločevali bi nekako 10 grobnih enot.

Grob I (kompleks najdbe 2 in 7) — skeletni grob

Inventar groba:

dve sulični osti, kriv nož, pasica s tkanino, tri žare in več fragmentov.

Grob II (kompleks najdbe 5 in 10) — skeletni grob

Inventar groba:

sulica in žara.

Grob III (kompleks najdbe 17, 21 in 23) — skeletni grob

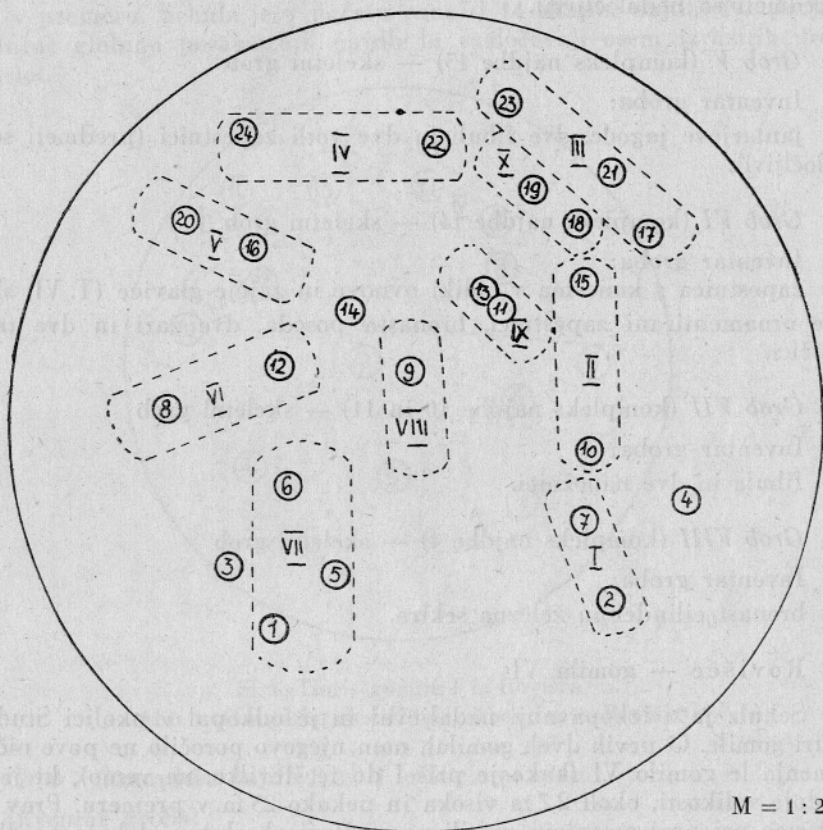
Inventar groba:

certoška fibula, čolničasta fibula, zapestnica in dve nanožnici.

Grob IV (kompleks najdbe 22 in 20) — skeletni grob

Inventar groba:

8 zapestnic, tri fibule in dve žari.

Sl. 2. Tloris gomile VI iz Rovišča

Abb. 2. Grundriss des Hügelgrabes VI aus Rovišče

Grob V (kompleks najdbe 16 in 20) — skeletni grob

Inventar groba:

dve sulici, fragmenti keramike.

Grob VI (kompleks najdbe 8 in 12) — skeletni grob

Inventar groba:

dve certoški fibuli, kačasta fibula, dve zapestnici, dve narokvici.

Grob VII (kompleks najdbe 1, 5 in 6)

Inventar groba:

steklene jagode, zapestnica, bronast obroček z jantarjem, majhen lonček.

Grob VIII (kompleks najdbe 9) — skeletni grob

Inventar groba:

dve fibuli s stekleno modro oblogo, fibula s prozorno stekleno oblogo, 800 jantarjevih jagod, modre steklene jagode, zlate ploščice, scepter, zapestnice in nanožnice.

(Večji del gradiva hrani dunajski Naravoslovni muzej, ostali predmeti so med gradivom, ki je v Narodnem muzeju v Ljubljani, a ga ni mogoče izdvojiti.)

Grob IX (kompleks najdbe 11 in 13) — žgani grob?

Inventar groba:

med ogljem in pepelom sta bili najdeni dve zapestnici.

Grob X (kompleks najdbe 19) — skeletni grob

Inventar groba:

skledasta čelada, ki je bila poveznjena preko skodele z ročajem.

Grobne celote

Skoraj vsaka prazgodovinska gomila je imela grob, ki je bil po svojih pridatkih posebno bogat in tudi posebno pomemben. Tak grob je ležal nekako v sredini gomile, vendar tako, da je bil nekoliko odmaknjen proti jugovzhodu. Tudi v vsaki gomili iz Rovišča najdemo grob, ki se po pestrosti gradiva razločuje od ostalih grobov.

V gomili I (glej risbo 1) bi označili kot najbogatejši in hkrati najpomembnejši grob grob II (najdba 3). Tu gre verjetno za dvojni grob (moški in ženski). Za ženski grob govore: fibula, scepter, zapestnice, nanožnice in vretenca, za moški grob pa sulice in nož. Upoštevati moramo, da se je marsikateri slabše ohranjeni predmet izgubil ali pa je med izkopavanjem razpadel. Med gradivom, ki ga hrani Narodni muzej v Ljubljani, nismo mogli ugotoviti vseh predmetov, ki sodijo k tej grobni celoti, ker je gradivo pomešano. Določili smo le scepter (T. I, sl. 1), fibulo z lokom v obliki račjega protoma (T. I, sl. 2) in votlo rebrasto nanožnico (T. I, sl. 3). Za časovno opredeljevanje groba bi bila najvažnejša fibula z lokom v obliki račjega protoma, ki bi jo po analogiji drugih najdišč postavili v razvito obdobje Ha D časovnega horizonta po srednjeevropski kronologiji. Fibule s tako oblikovanim lokom niso zelo pogoste, vendar pa bi nam za časovno opredeljevanje lahko služili sorodni tipi fibul, ki imajo lok izoblikovan v živalsko telo. Take fibule poznamo iz Šmarjete,³ Podzemlja,⁴ Zagorja,⁵ Stične⁶ in Vinterjevca.⁷

³ V depozu Narodnega muzeja v Ljubljani, neobjavljeno.

⁴ V depozu Narodnega muzeja v Ljubljani, neobjavljeno.

⁵ Gradivo iz Zagorja je v tisku.

⁶ Izkopavanja Narodnega muzeja v Ljubljani, 1961, neobjavljeno.

⁷ F. Starè, AV, IV/2, 1953, T. 15.

Omeniti moremo še grob VI (najdba 14), ki vsebuje nekaj značilnih predmetov za skitsko materialno kulturo. To sta dve trirobi puščici (med gradivom, ki ga hrani Narodni muzej v Ljubljani, ju nismo zasledili), in zapestnica s presegačočima koncema, ki sta izoblikovana v ovno in zajčjo glavico (T. VI, sl. 15). Ostalih predmetov iz tega groba ni bilo mogoče določiti ali pa jih med gradivom sploh ni. Del najdb iz te gomile, kakor tudi iz ostalih gomil iz Rovišča, je v Naravoslovnem muzeju na Dunaju in zato je verjetno, da so nekateri predmeti iz tega groba pomešani z ostalim roviškimi gradivom.

Ob tem tako imenovanem skitskem grobu lahko ponovno zastavimo vprašanje skitske ekspanzije v naše kraje in lahko ugotovimo, da so bili skitski vplivi pri nas močnejši, kakor se je to mislilo do danes. Mnenje, da so Skiti pri nas pustili le malo svoje materialne kulture, da so te kraje le nekako prešli, bo treba na podlagi vedno večjih najdb spremeniti, saj ugotavljamo, da so puščali skoraj na vsakem večjem najdišču nekaj svojega — skitskega.⁸

Gradivo ostalih grobov te gomile bomo obravnavali pri opisu posameznih skupin predmetov in njihovem časovnem opredeljevanju, ker posameznih predmetov ni mogoče izdvojiti iz celotnega gradiva in dodeliti pravilni grobni enoti.

Za najpomembnejši grob v gomili VI bi označili grob VIII (najdba 9). Pokojnik je bil pokopan v iztegnjeni legi, predmeti so bili položeni tako, kot je to narekovala njihova funkcija. Po poročilu⁹ so bili skoraj vsi grobni pridatki položeni med dve vodoravni leseni ploščici (ali med dve plasti skorje) in prevlečeni s tkanino. Predmete iz te grobne celote hrani v veliki meri dunajski muzej,¹⁰ ljubljanski Narodni muzej pa ima med svojim gradivom le tiste stvari, ki so manj pomembne in še teh ne moremo zanesljivo določiti. Način pokopa je bil nekaj posebnega. Analogno ne poznamo takšnega shranjevanja predmetov v grobu, zato je velika škoda, da nimamo natančnejših podatkov o tem grobu. Sklepamo lahko, da so hoteli ohraniti predmete dolgo uporabne in nepokvarjene in izvira ta način iz nekega kulturnega običaja takratnih prebivalcev. V tem grobu so bile ohranjene zlate ploščice, ki so bile verjetno del diadema, kakršnega poznamo pri nas iz Šmarjete,¹¹ Stične,¹² Malenc¹³ in Vinjega vrha.¹⁴ Te ploščice nam tudi časovno opredeljujejo samo grobno celoto v Ha D časovni horizont. Za ta čas govore tudi ostali pridatki v grobu, kot sta fibuli s stekleno oblogo iz modrega stekla in fibula s stekleno oblogo iz prozornega stekla. Te fibule so med našim prazgodovinskim gradivom prava redkost. Lok fibule je iz tanke bronaste žice, prevlečen s stekleno oblogo

⁸ Posamezni skitski grobovi so bili odkopani na Magdalenski gori, Libni, Stični. — Bericht über den V. Internationalen Kongress für Vor- und Frühgeschichte, Hamburg, Berlin, 1961, Sulimirski str. 795 z navedeno literaturo in s karto razprostranjenosti.

⁹ VII. Bericht, str. 72.

¹⁰ Na Dunaju je v Naravoslovnem muzeju več predmetov iz Rovišča. Od inv. št. 7795—7858 in 55445—55448.

¹¹ J. Kastelic, Situla I, 1960, T. 5, 1—5.

¹² L. c. T. 4 in T. 5, 4 in 5.

¹³ Deli diadema so bili izgubljeni, ohranjenih je le nekaj koščkov.

¹⁴ J. Kastelic, Situla I, 1960, T. 5, 6 in sl. 5, 4.

in ima drobno nasvitkano površino, v sredini pa pas večjih okroglih izrastkov.¹⁵ Pri fibulah sta noga in igla izgubljeni, zato jih samo po obliki loka, ki spominja na lok rtaste fibule, lahko prištevamo k fibulam v razvojni stopnji fibul »ježevk«.¹⁶

Ostali predmeti tega groba, kot so kulturna palica, veliko število jantarevih jagod, zapestnice in nanožnice, govore za neko znamenito osebo, mogoče za svečenico. Ustaljeno je mnenje, da so bile kulturne palice-scepri last svečenic, ki so jih uporabljale pri kulturnih obredih. Scepri so med gradivom iz prazgodovinskih najdišč Slovenije zelo pogosti pridatki v ženskih grobovih in bi bilo zanimivo zbrati vse kulturne palice s pripadajočimi obeski in jih obdelati v širši študiji.

Druga pomembnejša grobna celota te gomile je grob X (najdba 19), kjer je bila najdena, po Dežmanovem poročilu, čelada skledastega tipa,¹⁷ kakršno poznamo še iz Šmarjete, Malenc¹⁸ in Libne.¹⁹ Čelada je imela podlago iz usnja in protja, nanjo pa so bili pritrjeni okrogli bronasti žebliči. Na vrhu oglavja je bila čelada utrjena z okroglo ploščico, ki je imela v sredini visok profiliran nastavek, na največjem obodu pa so bile okrogle, v sredini izbočene bronaste ploščice. Ko sem obravnavala čelado iz Malenc, sem omenila, da je bila prvotna oblika čelade usnjena kapa, utrjena z bronastimi žebliči, ter da so sčasoma posamezne dele utrjevali z večjimi bronastimi ploščicami. Čelada iz Malenc ima samo eno centralno ploščo, medtem ko ima omenjena čelada iz groba X poleg večje centralne plošče že utrjene dele na največjem obodu. Zato bi lahko to čelado upoštevali kot razvojno stopnjo od doslej najstarejše znane čelade iz Malenc do čelad iz Šmarjete, ki so vse sestavljene iz centralne okrogle plošče in 5–6 plošč na obodu, med katerimi so izpolnjene praznine z bronastimi žebliči. Čelade iz Šmarjete stavljamo v razvito obdobje Ha C horizonta, zato bi lahko postavili čelado iz Rovišča nekako v začetno fazo tega časovnega horizonta. Za ta čas bi govorila tudi skodela,²⁰ ki je bila najdena pod čelado, tako da je bila čelada povezana preko posode. Skodela je bila črna, dobro glajena, s pokončnim vratom za ravnim ustjem in s presega-jočim trakastim ročajem. Skodela je tipa Stillfried-Hostomice in kot taka sodi v končne faze Ha B časovnega horizonta ali pa najpozneje v začetne faze Ha C horizonta. Iz poročila ni razvidno, ali je bilo v grobu najdeno še kaj drugega, kar bi utegnilo biti neprecenljive važnosti za časovno opredeljevanje roviških grobov.

Med gradivom, ki ga hrani Narodni muzej v Ljubljani, je tudi rjavkasto žgana žara (T. I, sl. 13) na nizki prstanasti nogi s 4 koničnimi bradavicami na obodu. Pod vsako bradavico je pas uglobljenih krožcev, ki so med seboj povezani s poševno črto iz uglobljenih jamic. Pri reviziji smo ugotovili, da je posoda do ene tretjine napolnjena s sežganimi kalcinira-

¹⁵ VII. Bericht, T. I, 4.

¹⁶ Ježevke so bile najdene na Vačah, Podzemlju, Magdalenski gori. — Haevernick, Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz, 6. Jahr., 1959, T. 5, 1–8 in T. 6, 1 in 2.

¹⁷ VII. Bericht, T. I, 1.

¹⁸ V. Stare, AV, XII–XIII, 1960–1961, 50 ss.

¹⁹ V Naravoslovnem muzeju na Dunaju, neobjavljeno.

²⁰ VII. Bericht, T. I, 2.

nimi kostmi. Med kostmi in ostanki oglja so ležali delno od ognja poškodovani in fragmentirani ostanki predmetov. Predmeti imajo na površini pripatinirane kalcinirane kosti, zato ne more biti dvoma, da so bili najdeni v žari. Nenavadno se nam zdi, da predmetov niso pobrali iz žare in posodo očistili oglja in kosti. V žari med kostmi so bili naslednji predmeti:

Srpasto ukrivljen, prelomljen železen nož z ostanki lesenega ročaja (T. I, sl. 9), fragmenti v ognju uničene bronaste ciste (T. I, sl. 10), železen obroček (T. I, sl. 11), okov pasne spona (T. I, sl. 12), bronasto vretence (T. I, sl. 8), fragmenti železne zapestnice (T. I, sl. 7) in v ognju staljeni ostanki bronastega predmeta (T. I, sl. 6). Vsi predmeti kažejo isto patino, sledove ognja in imajo pripatinirane kalcinirane kosti. Da so bili najdeni skupaj, ni dvoma. Nenavadno je, da so predmeti, kot so cista, nož, pasna spona, železni obroček, bili položeni sežganemu mrliču v žaro. Vemo, da so v času, ko so bili ti predmeti v uporabi, to je nekako v začetku Ha D časovnega horizonta, pokopavali umrle nesežgane v gomilah. Morda bi po teh ugotovitvah šteli ta grob za primer tradicije žarnogrobiščne kulture, ki je s posameznimi elementi izžarevala še v mlajša obdobja starejše železne dobe.

Ostali grobovi iz roviških gomil hranijo gradivo, ki je pomešano med celotnim materialom, in bomo zato obravnavali preostale predmete ti-pološko.

Sulice

Sulice (T. II, sl. 1—7) roviških gomil so večinoma železne in so močno poškodovane zaradi rje. Za časovno opredeljevanje nam ne morejo služiti, ker so bile v rabi skozi vse obdobje starejše železne dobe. Sulica (T. II, sl. 14) pa je bronasta s polkrožnim rebrom in bi utegnila biti časovno nekoliko starejša.

Sekire

Bronasta tulasta sekira z ušescem (T. III, sl. 1) sodi po svoji obliki v končne faze Ha B časovnega horizonta ali pa mogoče v začetno obdobje Ha C stopnje. — Vse ostale sekire, ki so bile ohranjene med roviškim gradivom, so železne, tulaste (T. III, sl. 2—6) in jih moremo časovno postaviti v razvito obdobje starejše železne dobe.

Noži

Med gradivom iz gomil je tudi nekaj močno od rje poškodovanih, lahko ukrivljenih železnih nožev (T. III, sl. 7—12), ki so med materialom starejše železne dobe zelo pogost pridatek v moških grobovih.

Puščice

Vse puščice, ki so bile ohranjene med gradivom, so dvojno trnaste s ploščato skovanim nastavkom (T. VI, sl. 5—10). Omeniti moramo puščico T. VI, sl. 5, ki ima ohranjen še lesen precep, v katerega je bila vtaknjena s svojim ploščato skovanim nastavkom. Puščica, ki je trdno tičala v pre-

cepu, je bila še ovita z neko nitjo, da ni zdrknila iz zareze. Ohranjeno nit okoli nastavka imata tudi puščici inv. št. 1368 in 1372 (T. VI, sl. 5 in 8). V kakšnem grobnem sestavu so bile puščice najdene, nam ni znano, vendar jih lahko časovno postavimo v starejše obdobje starejše železne dobe.

Pasne spona

Med celotnim materialom je ohranjena le ena bronasta pravokotna pasna spona (T. IX, sl. 15). Spona je precej poškodovana in je bila že v času uporabe popravljena ob robu s kvadratno bronasto ploščico, pripeto na spono z zakovico. Spona je okrašena po sredini s petimi okroglimi izboklinami, ki so obrobljene in med seboj tangencialno povezane z drobnimi vtolčenimi pikami. Z enakim, vendar manjšim motivom je bila spona okrašena tudi ob robovih. Spona ima delno ohranjen kavelj za spenjanje. Tej sponi bi lahko pripadala tudi bronasta obročka (T. IX, sl. 16 in 17). Žal, ne vemo, v kakšnem grobnem sestavu je bila najdena spona, in jo moremo časovno opredeljevati le po analogiji sosednjih najdišč.²¹ Časovno spona ne izpada iz časovnega horizonta ostalega gradiva in jo moremo postaviti v razvite faze starejše železne dobe (Ha C po srednjeevropski kronologiji).

Igle in fibule

Med materialom je bila najdena le ena igla (T. II, sl. 9) z upognjeno okroglo glavico. Igle s tako oblikovano glavico so bile navadno najdene skupaj s predmeti, ki so značilni za Ha C stopnjo po srednjeevropski kronologiji.

Med gradivom iz roviških gomil prevladujejo velike masivne čolničaste fibule z dvojno vrezanim »cik-cak«²¹ motivom na loku (T. IV, sl. 1—8). Te fibule so za grobove značilne in bi jih lahko imenovali posebnost roviških gomil. Za nobeno fibulo pa ne vemo, v kakšnem grobnem sestavu je bila najdena, zato jih moramo obravnavati kot celoto in jih postavljamo v razvito obdobje Ha C horizonta, ker vemo, da so bile ravno v tem času najpogostejši pridatek v ženskih grobovih.

K čolničastim tipom sodijo še fibule (T. V, sl. 7, 10, 11 in 12), ki so nekoliko večje, lok pa imajo okrašen s pasovi prečno mrežasto narezanih polj ali pa z vzdolžnimi, drobno poševno narezanimi, nekoliko dvignjenimi rebri. Tudi te fibule bi lahko, podobno kakor prej opisane, stavili v razvito obdobje starejše železne dobe.

Ostale fibule med gradivom so različnih oblik. Fibuli (T. V, sl. 1 in 2) pripadata lokastemu tipu dvojnopetljastih ali enopetljastih oblik z nogo v obliki »beotskega ščita«. Ti dve fibuli sta med gradivom najstarejši in sodita nekako v zadnje obdobje Ha B časovnega horizonta ali v začetne faze Ha C stopnje.

Med gradivom imamo dve kačasti fibuli (T. V, sl. 5 in 8), rtasto fibulo (T. V, sl. 3) in še nekaj oblik fibul, ki vse sodijo v čas starejše železne dobe (T. V, sl. 4, 6 in 9). Nekaj odlomkov fibul (T. V, sl. 15—17) pa so že deli mlajših oblik, ki spadajo v čas mlajšega obdobja starejše železne dobe.

²¹ F. Stare, AV, III/2, str. 175 ss.

Zapestnice

Pogost pridatek ženskih grobov so zapestnice in nanožnice, ki jih imamo tudi med materialom iz roviških gomil (T. VII, sl. 1—11 in T. VIII, sl. 1—19).

Po velikosti bi lahko ločili nanožnice in prave zapestnice, nimamo pa drugih dokazov, ki bi govorili za to, kakšno funkcijo so res imele. Najpogostejša varianta so zapestnice ali nanožnice s polkrožnimi odebelitvami s presegajočimi ali pa tesno se dotikajočimi konci. Druga varianta so zapestnice s presegajočima koncema in s pasovi prečnih kanelur na površini (T. VIII, sl. 5 in 17) ter zapestnici, ki imata presegajoča konca okrašena z vrezano »cik-cak« linijo (T. VIII, sl. 2 in 5).

Vse te zapestnice lahko stavimo v razvito obdobje starejše železne dobe, ker so bile zapestnice teh oblik navadno najdene skupaj s predmeti, ki nam opredeljujejo ta čas.²²

Keramika

Vso ohranjeno keramiko iz roviških gomil bi mogli razdeliti v velike lonce, posode na nogi, večje in manjše terine, skodele in skodelice z ročajem.

Veliki lonci ali žare

Posodi (T. XI, sl. 1 in 4) sta temno sivo žgani in imata na največjem obodu po štiri podolgovate bradavice, okoli katerih je pas drobno vrezanih kanelur, med bradavicami pa so v trikot postavljeni vrezani krogi z izboklo oziroma vboklo sredino.

Posoda (T. X, sl. 1) ima nizko prstanasto nogo nad največjim obodom, na ramenu posode pa ima tri konične bradavice, pod katerimi so vzdolžna rebra. Med bradavicami so razporejena vzdolžna rebra in vzdolžno postavljene okrogle izbokline.

Za te posode ne moremo za gotovo trditi, da so bile uporabljene kot žare, ker ne vemo, kako so bile najdene, čeprav bi bilo možno, da so bile najdene v žganem grobu. Oblike same govore za čas starejše železne dobe in jih moremo staviti v ta časovni horizont, čeprav ne vemo, v kakšnem grobu so bile najdene.

Posode na nogi

Posoda (T. X, sl. 5) je na votli konični nogi in ima na največjem obodu v štirih skupinah po dve polkrožni odebelitvi.

Posodi na nogi (T. IX, sl. 1 in T. X, sl. 4) sta rdečkasto žgani, na sedlasto vbokli votli nogi in imata na vratu in na nogi plastična rebra. Sodita že v čas mlajšega obdobja starejše železne dobe, ker jih navadno najdemo v grobovih z mlajšim, za Ha D značilnim gradivom.²³

²² Grobovi iz Stične, neobjavljeni.

²³ Grobovi iz Stične, odkopani leta 1960 in 1961, neobjavljeni.

Terine

Izmed petih najdenih je vsaka terina drugačna in ima svoje značilnosti. Terina (T. X, sl. 2) je rjavkasto žgana in ima na največjem obodu razporejene kanelure. Nad največjim obodom pa ima tri konične bradavice. Terina (T. XI, sl. 7) je podobna prej opisani, le da nima velikih bradavic, temveč samo rahle odebelitve na največji površini. Terina (T. XI, sl. 8) ima na največji površini drobno narezane kanelure. Terina na nogi (T. XI, sl. 6) ima na največji površini razporejene kanelure in nizek kaneliran vrat z ravnim ustjem.

Vse te posode kažejo še nekatere starejše elemente, kot je sama oblika posode in način ornamentacije, in jih moremo stavljati v starejše obdobje starejše železne dobe. Natančnejše datiranje bi nam lahko posredovalo gradivo grobov, kjer so bile terine najdene, a ker grobnih celot ne poznamo, lahko posodo le okvirno časovno opredelimo.

Terinica (T. XI, sl. 2) je iz zelo dobro črno žgane gline z glajeno površino. Na največjem obodu ima polkrožne odebelitve. Na notranji strani dna je vrezan križ, polja med kraki so kanelirana. Posoda po obliki in načinu izdelave sodi v mlajše obdobje starejše železne dobe. Posode s takimi polkrožnimi izboklinami na največjem obodu so navadno najdene z gradivom, ki spada v ta časovni horizont.²⁴

Skodele

Med ohranjenim materialom so tudi tri skodele (T. X, sl. 6, 7 in 9), ki so v času starejše železne dobe zelo čest pridelek v grobovih, ne morejo nam pa rabiti za časovno opredeljevanje gomil samih. Ob koncu moramo omeniti še lonec s kratkim sedlastim vratom (T. XI, sl. 5), ki sodi prav tako kot skodelica s presegajočim ročajem (T. XI, sl. 9) v čas KŽG²⁵ in verjetno ti dve posodi predstavljata starejši element v roviških gomilah. Ne poznamo grobne celote, zato moremo samo sklepati, da so bile najdene v grobovih, ki so vsebovali gradivo najstarejšega obdobja starejše železne dobe.

Vretenca

Skozi vse obdobje starejše železne dobe so pogost pridelek v ženskih grobovih glinasta vretenca najrazličnejših oblik. Tudi med gradivom iz Rovišča jih zasledimo (T. IX, sl. 5—14). Za časovno opredeljevanje nam ne morejo služiti, ker jih zasledimo v grobovih z najrazličnejšimi predmeti, iz različnih stopenj železne dobe.

Razni predmeti

Omeniti moramo še svinčen predmet (T. II, sl. 13) in bronast motek (T. II, sl. 11). Oba predmeta nam za kronološko opredelitev ne moreta služiti.

²⁴ Carniola, 1915, str. 91, sl. 21.

²⁵ Skodelice s presegajočimi ročaji iz SAZU — Ljubljana, Dobove, Slepška in od drugod.

Zaključek

Izkopane gomile v okolici Rovišča so vsekakor pomembne za naše prazgodovinsko obdobje. Ob obravnavanem gradivu in na podlagi skic, ki so ohranjene iz časa odkopavanja, lahko zaključimo, da so se gomile v okolici Rovišča ločile po načinu pokopa. Gomile v Osredku so imele žarne grobove, po opisu so bili nekateri grobovi celo obzidani s ploščami,²⁶ medtem ko so hranile gomile v roviški okolici skeletne pokope.²⁷

Ob pregledovanju gradiva samega pa ne moremo določiti velikih časovnih razlik za starost posameznih predmetov. Tako je bilo težko izdvajati predmete, ki bi sodili v čas žarnih grobov, in tiste, ki bi sodili v čas skeletnih pokopov v gomilah. Vse gradivo roviških gomil je nekako homogeno in ga lahko v celoti stavimo v razvito in končno obdobje Ha C stopnje, posamezni elementi pa segajo vse tja do razvite Ha D stopnje. Po vseh dognanjih lahko sklepamo, da so žarni grobovi v gomilah na Osredku le tradicija žarnogrobiščne kulture, ki jo v veliki meri nahajamo na vseh naših prazgodovinskih najdiščih vse tja v razvite faze Ha D časovnega horizonta.

Prav gotovo pa bi nam podroben ogled terena in terenskega dela v okolici Rovišča najbolj pomagal pri ugotavljanju nejasnosti. Šele potem bi lahko dali dokončno mnenje o odnosu med obema kompleksoma prekopanih gomil.

Opis predmetov brez grobnih celot

SULICE

1. Železna sulična ost (inv. št. 1345), d. 25,5 cm. (Tab. 2, sl. 2.)
2. Železna sulična ost (inv. št. 1348), d. 30,7 cm. (Tab. 2, sl. 1.)
3. Železna sulična ost (inv. št. 1347), d. 16,8 cm. (Tab. 2, sl. 6.)
4. Železna sulična ost (inv. št. 1352), d. 15,8 cm. (Tab. 2, sl. 4.)
5. Sulična ost s polkrožnim rebrom (inv. št. 1349), d. 17,1 cm. (Tab. 2, sl. 14.)
6. Železna sulična ost (inv. št. 1346), d. 17,5 cm. (Tab. 2, sl. 5.)
7. Železna sulična ost z ostanki lesa v tulcu (inv. št. 1351), d. 18,7 cm. (Tab. 2, sl. 3.)
8. Železno sulično kopito z ostanki lesa v tuleu (inv. št. 1351), d. 7,5 cm. (Tab. 2, sl. 7.)
- 9.—28. Močno zaradi rje poškodovane fragmentirane sulične osti (inv. št. 10939).

SEKIRE

29. Bronasta sekira, tulasta, z ušescem (inv. št. 1353), d. 11,1 cm. (Tab. 3, sl. 1.)
30. Fragmentirana sekira, tulasta, železna (inv. št. 1358), d. 14,0 cm. (Tab. 3, sl. 2.)
31. Fragmentirana železna sekira (inv. št. 1355), d. 9,6 cm. (Tab. 3, sl. 6.)
32. Železna tulasta sekira (inv. št. 1361), d. 16,4 cm. (Tab. 3, sl. 4.)
33. Železna tulasta sekira (inv. št. 1363), d. 16,4 cm. (Tab. 3, sl. 5.)
34. Železna sekira z enostranskimi plavutmi (inv. št. 1354), d. 15,1 cm. Tab. 3, sl. 5.)

PUŠČICE

35. Puščična ost, bronasta, z ostankom lesenega nastavka, na katerega so pripatinirani ostanki vrvice (inv. št. 1370), d. 5,5 cm. (Tab. 6, sl. 5.)

²⁶ VII. Bericht, str. 65, Fig. 1.

²⁷ L. c. Fig. 2, 3.

36. Puščična ost, bronasta, dvojnotrna (inv. št. 1369), d. 3,50 cm. (Tab. 6, sl. 4.)
37. Bronasta puščična ost (inv. št. 1366), d. 2,1 cm. (Tab. 6, sl. 7.)
38. Bronasta puščična ost, dvojnotrna, fragmentirana (inv. št. 1371), d. 2,3 cm. (Tab. 6, sl. 6.)
39. Bronasta puščična ost, dvojnotrna, fragmentirana (inv. št. 1373), d. 2,1 cm. (Tab. 6, sl. 9.)
40. Puščična ost, fragmentirana (inv. št. 1367), d. 2,6 cm. (Tab. 6, sl. 10.)
41. Puščična ost, bronasta, dvojnotrna, fragmentirana, z ostanki vrvice (inv. št. 1372), d. 2,2 cm. (Tab. 6, sl. 8.)
42. Puščična ost, bronasta, dvojnotrna, fragmentirana (inv. št. 1368), d. 3,4 cm. (Tab. 6, sl. 5.)

NOŽI

43. Nož, železen, rahlo ukrivljen in fragmentiran (inv. št. 1468), d. 13,2 cm. (Tab. 3, sl. 10.)
44. Fragmentiran železen nož (inv. št. 1471), d. 10,1 cm. (Tab. 3, sl. 9.)
45. Fragmentiran železen nož (inv. št. 1470), d. 7,8 cm. (Tab. 3, sl. 7.)
46. Železen nož s pravokotnim nastavkom za ročaj (inv. št. 1466), d. 8,6 cm. (Tab. 3, sl. 11.)
47. Fragmentiran železen nož (inv. št. 1467), d. 10,0 cm. (Tab. 3, sl. 8.)
48. Fragmentiran železen nož (inv. št. 1469), d. 7,7 cm. (Tab. 3, sl. 12.)

IGLE

49. Bronasta igla z okroglo, nazaj obrnjeno glavico (inv. št. 1408), d. 8,6 cm. (Tab. 2, sl. 9.)
50. Bronast profiliran natikač za bronasto iglo (inv. št. 1409), d. 3,4 cm. (Tab. 2, sl. 12.)

LOKASTE FIBULE

51. Fragmentirana lokasta fibula z nogo v obliki »beotskega ščita«. Peresovina in igla sta bili železni in manjkata. Na obeh prehodih je polkrožno narebrena (inv. št. 1407), ohr. d. 8,5 cm. (Tab. 5, sl. 1.)
52. Fragment loka bronaste lokaste fibule (inv. št. 1407 cm), d. 8,0 cm. (Tab. 5, sl. 2.)

KAČASTE FIBULE

53. Fragment bronaste kačaste fibule s ploščatim diskom na prehodu v iglo. Nad zavojem je na vsaki strani pritrjena rozeta (inv. št. 1401), d. 4,0 cm. (Tab. 5, sl. 5.)
54. Fragment bronaste kačaste fibule s ploščatim diskom na prehodu v iglo. Nad zavojem je na vsaki strani z zakovico pritrjena rozeta (inv. št. 1402), ohr. d. 3,6 cm. (Tab. 5, sl. 8.)

ŽIČNA FIBULA Z OBLOGO

55. Fragmentirana fibula z žičnim lokom, na katerem je koščena obloga. Noga je delno odlomljena. Igla za spenjanje manjka (inv. št. 1390), ohr. d. 6,9 cm. (Tab. 5, sl. 6.)

RTASTA FIBULA

56. Fragment rtaste fibule, močno poškodovan zaradi rje. Fibula je imela na loku tri pestičaste izrastke po sredini na najširšem delu loka, na zunanji strani pa rahlo odebelitev (inv. št. 1403), d. 3,9 cm. (Tab. 5, sl. 3.)
57. Fibula, bronasta, z dolgo, na koncu profilirano nogo. Lok je v sredini razširjen in rahlo polkrožno izbokel (inv. št. 1394), d. 5,8 cm. (Tab. 5, sl. 4.)

ČOLNIČASTE FIBULE

58. Čolničasta bronasta fibula z dolgo, na koncu profilirano nogo. Noga je prelomljena. Igla in peresovina sta bili železni in manjkata. Lok je okrašen z vrezano »cik-cak« linijo (inv. št. 1385), d. 8,4 cm. (Tab. 4, sl. 6.)

59. Čolničasta fibula z dolgo fragmentirano nogo. Igla je bila železna in je prirjavela v ležišče igle. Noga je na sprednji strani okrašena z vrezanimi visečimi in stoječimi trikotniki. Lok ima na površini vrezano »cik-cak« linijo (inv. št. 1389), d. 8,8 cm. (Tab. 4, sl. 2.)

60. Čolničasta bronasta fibula z dolgo, na koncu profilirano nogo. V ležišču so ostanki železne igle. Noga je na notranji strani okrašena s »cik-cak« linijo, na zunanji strani pa ima vrezan poševno postavljen križ. Lok je okrašen z vrezanimi »cik-cak« linijami (inv. št. 1382), d. 9,7 cm. (Tab. 4, sl. 1.)

61. Čolničasta bronasta fibula z dolgo nogo, ki je danes fragmentirana. Noga je okrašena s poševnimi vrezanimi črtami. Peresovina in igla sta železni. Lok ima vrezano »cik-cak« linijo (inv. št. 1384), d. 8,3 cm. (Tab. 4, sl. 4.)

62. Čolničasta bronasta fibula z dolgo, na koncu profilirano nogo. Na zunanji strani je okrašena s poševnimi vrezanimi linijami. Lok ima vrezano »cik-cak« linijo. Peresovina in igla sta bili železni. Ohranjen je samo del železne igle (inv. št. 1380), d. 12,7 cm. (Tab. 4, sl. 5.)

63. Čolničasta bronasta fibula z dolgo, na koncu profilirano nogo. Noga je na zunanji strani okrašena z vrezanimi poševnimi črtami. Peresovina manjka. Igla je prirjavela v ležišču skupaj s koščki tkanine. Lok je okrašen z vrezano »cik-cak« linijo (inv. št. 1379), d. 12,5 cm. (Tab. 4, sl. 5.)

64. Čolničasta fibula, bronasta, z dolgo fragmentirano nogo. Na zunanji strani je noga okrašena z vrezanimi trojnimi visečimi trikotni. V ležišču je prirjavela železna igla. Lok ima na površini vrezano »cik-cak« linijo (inv. št. 1381), d. 10,2 cm. (Tab. 4, sl. 8.)

65. Čolničasta bronasta fibula z odlomljeno nogo. V ležišču je pripatirana bronasta igla za spenjanje. Lok je okrašen z vrezano »cik-cak« linijo (inv. št. 1385), d. 5,9 cm. (Tab. 4, sl. 7.)

66. Čolničasta fibula z delno fragmentirano nogo. V ležišču je prirjavela železna igla. Lok je okrašen z mrežasto narezanimi pasovi (inv. št. 1378), d. 11,1 cm. (Tab. 5, sl. 12.)

67. Fragmentirana bronasta čolničasta fibula z ostanki železne peresovine. Lok je bil okrašen z mrežasto narezanimi pasovi (inv. št. 1388), d. 6,5 cm. (Tab. 5, sl. 7.)

68. Fragmentirana čolničasta fibula s tremi nekoliko dvignjenimi, poševno narezanimi vzdolžnimi rebri (inv. št. 1387), d. 6,9 cm. (Tab. 5, sl. 10.)

69. Fragmentirana čolničasta fibula s petimi nekoliko dvignjenimi, poševno narezanimi vzdolžnimi rebri (inv. št. 1386), d. 4,5 cm. (Tab. 5, sl. 11.)

FIBULA Z RAČKO

70. Prelomljena bronasta fibula s samostrelno peresovino. Na nogi ima račji protom, pod njim pa luknjico. Lok sam je v obliki ležečega račjega protoma. Igla za spenjanje manjka (inv. št. 1391), d. 4,2 cm. (Tab. 1, sl. 2.)

RAZNE FIBULE

71. Fragmentirana fibula s ploščatim, mrežasto narezanim lokom. Zaključek noge in del igle za spenjanje manjkata (inv. št. 1392), ohr. d. 6,1 cm. (Tab. 5, sl. 13.)

72. Fragment ploščatega, mrežasto narezanega loka bronaste fibule (inv. št. 1393), d. 4,8 cm. (Tab. 5, sl. 14.)

73. Fragment ploščatega, mrežasto narezanega loka bronaste fibule (inv. št. 1395), d. 3,4 cm. (Tab. 5, sl. 15.)

74. Fragment loka bronaste fibule s ploščatim diskom na prehodu v iglo. Lok je bil okrašen s poševnimi vrezanimi črtami in koncentričnimi krogi s piko (inv. št. 1400), d. 4,4 cm. (Tab. 5, sl. 17.)

75. Fragmentirana fibula z odlomljeno nogo, peresovino in iglo. Lok je elipsasto narebren (inv. št. 1405), d. 5,7 cm. (Tab. 5, sl. 9.)

76. Fragmentirana fibula z odlomljeno peresovino. Noga ima majhen polkrožen izrastek. Na loku sta dva pasova prečnih vrezov (inv. št. 1596), d. 3,6 cm. (Tab. 5, sl. 18.)

77. Fibula, bronasta, z odlomljeno nogo. Noga ima majhen polkrožen, pokončen izrastek (inv. št. 1597), d. 3,4 cm. (Tab. 5, sl. 16.)

78. Fibula, bronasta, s polkrožnim lokom. Na obeh prehodih ima polkrožno izboklino. Noga ima polkrožen zaključek. Igla in peresovina manjkata (inv. št. 1598), d. 5,7 cm. (Tab. 6, sl. 1.)

79. Fibula, bronasta, s samostrelno peresovino. Noga ima pokončen okrogel zaključek. Lok je po sredini med pasovoma prečnih vrezov, vzdolžno kaneliran. Igla za spenjanje manjka (inv. št. 1599), d. 4,8 cm. (Tab. 6, sl. 2.)

80. Fragment bronaste rimske fibule (inv. št. 1404), d. 1,8 cm. (Tab. 5, sl. 19.)

PASNA SPONA

81. Bronasta pasna spona, fragmentirana, s kavljem za spenjanje. Spona je bila platirana na železni podlogi. Okrašena je po sredini z nizom velikih iztolčenih pik, ki so med seboj povezane s poševnimi vtolčenimi drobnimi pikami. Prav tak, le nekoliko manjši je motiv ob robu spone (inv. št. 1374), d. 17,0 cm, š. 5,7 cm. (Tab. 9, sl. 15.)

SCEPTRI

82. Kultna palica iz tanke bronaste pločevine, ovalnega preseka. Okrašena je z drobno vrezanimi pasovi in mrežasto narezanimi polji. Palica je fragmentirana. Na sredini ohranjene palice je okrogla ploščica z luknjicami, v katerih so vdete bronaste verižice iz okroglih členov. V zadnjem obročku visi trikoten obesek, ki je okrašen z iztolčenimi pikami (inv. št. 1410), d. 12,2 cm. (Tab. 1, sl. 1.)

83. Kultna palica, fragmentirana, iz tanke bronaste pločevine. Okrašena je z mrežasto narebrnimi plastičnimi polji. Pod vrhom so luknjice z drobnimi obročki (inv. št. 1441), d. 7,8 cm. (Tab. 6, sl. 16.)

NANOŽNICE

84. Nanožnica, bronasta, s polkrožnimi odebelitvami. Konca se tesno dotikata (inv. št. 1443), pr. 13,2 cm. (Tab. 7, sl. 1.)

85. Nanožnica, bronasta, s polkrožnimi odebelitvami. Rahlo razprta konca sta okrašena z vrezi (inv. št. 1440), pr. 12,4 cm. (Tab. 7, sl. 6.)

86. Nanožnica, bronasta, s polkrožnimi odebelitvami. Rahlo razprta konca sta okrašena s šrafiranimi trikotni (inv. št. 1441), pr. 12,4 cm. (Tab. 7, sl. 7.)

87. Nanožnica, bronasta, z okroglimi odebelitvami. Konca se tesno dotikata (inv. št. 1442), pr. 13,1 cm. (Tab. 7, sl. 3.)

88. Nanožnica iz tanke bronaste pločevine, drobno narebrna. Konca sta vdeta drug v drugega, zgornji je drobno mrežasto narezan (inv. št. 1439), pr. 14,5 cm. (Tab. 1, sl. 3.)

ZAPESTNICE

89. Zapestnica, bronasta, z razprtima koncema, polkrožno narebrna. Po tri ožja rebra so okrašena z vrezanimi krožci (inv. št. 1446), pr. 12,4 cm. (Tab. 6, sl. 18.)

90. Zapestnica, bronasta, z razprtima koncema, polkrožno narebrna. Po tri ožja rebra so okrašena z vrezanimi krožci (inv. št. 1447), pr. 12,3 cm. (Tab. 6, sl. 17.)

91. Zapestnica, bronasta, s presegačima koncema, polkrožno narebrna (inv. št. 1444), pr. 11,1 cm. (Tab. 8, sl. 4.)

92. Zapestnica, bronasta, s presegačima koncema, polkrožno narebrna (inv. št. 1445), pr. 11,1 cm. (Tab. 7, sl. 8.)

93. Zapestnica, bronasta, s presegačima koncema, polkrožno narebrna. En konec je mrežasto narezan (inv. št. 1448), pr. 11,1 cm. (Tab. 7, sl. 10.)

94. Zapestnica, bronasta, s presegačima koncema, polkrožno narebrna (inv. št. 1449), pr. 10,6 cm (Tab. 7, sl. 9.)

95. Zapestnica, bronasta, s presegajočima koncema, polkrožno narebrena (inv. št. 1454), pr. 10,5 cm. (Tab. 7, sl. 4.)
96. Zapestnica, bronasta, s presegajočima koncema, polkrožno narebrena (inv. št. 1455), pr. 10,4 cm. (Tab. 7, sl. 11.)
97. Zapestnica, bronasta, polkrožno nasvitkana (inv. št. 1450), pr. 11,2 cm. (Tab. 8, sl. 7.)
98. Zapestnica, bronasta, s presegajočima koncema, fragmentirana, polkrožno narebrena (inv. št. 1452), pr. 10,8 cm. (Tab. 7, sl. 5.)
99. Zapestnica, bronasta, fragmentirana, z razprtima koncema, polkrožno narebrena (inv. št. 1450), pr. 10,4 cm. (Tab. 8, sl. 7.)
100. Zapestnica, bronasta, z razprtima koncema. En konec je mrežasto narezan (inv. št. 1453), pr. 11,0 cm. (Tab. 8, sl. 10.)
101. Zapestnica, bronasta, z močno presegajočima koncema, drobno polkrožno narebrena (inv. št. 1420), pr. 5,7 cm. (Tab. 8, sl. 18.)
102. Zapestnica, bronasta, z močno presegajočima koncema, drobno polkrožno narebrena (inv. št. 1425), pr. 5,8 cm. (Tab. 8, sl. 15.)
103. Zapestnica, bronasta, fragmentirana, s presegajočima koncema, drobno polkrožno narebrena (inv. št. 1418), pr. 7,3 cm. (Tab. 8, sl. 11.)
104. Zapestnica, bronasta, s presegajočima koncema, drobno polkrožno narebrena (inv. št. 1417), pr. 7,1 cm. (Tab. 7, sl. 2.)
105. Zapestnica, bronasta, z razprtima koncema, narebrena (inv. št. 1428), pr. 7,5 cm. (Tab. 6, sl. 22.)
106. Zapestnica, bronasta, fragmentirana, narebrena (inv. št. 1427), pr. 7,9 cm. (Tab. 6, sl. 21.)
107. Zapestnica, bronasta, s presegajočima koncema, drobno narebrena (inv. št. 1432), pr. 5,6 cm. (Tab. 8, sl. 12.)
108. Zapestnica, bronasta, z narebrenima presegajočima koncema. Okrašena je s prečno vrezanimi pasovi (inv. št. 1434), pr. 7,4 cm. (Tab. 8, sl. 5.)
109. Zapestnica, bronasta, s presegajočima narebrenima koncema, okrašena s prečno vrezanimi pasovi (inv. št. 1433), pr. 7,7 cm. (Tab. 8, sl. 17.)
110. Zapestnica, bronasta, z rahlo presegajočima koncema, okrašena s prečno vrezanimi pasovi in s poševnimi vrezanimi črtami (inv. št. 1420), pr. 7,4 cm. (Tab. 8, sl. 18.)
111. Zapestnica, bronasta, z rahlo presegajočima koncema. Okrašena je s pasovi prečnih vrezov. Med zadnjima dvema pasovoma pred koncem je dvojna vrezana »cik-cak« linija (inv. št. 1419), pr. 7,6 cm. (Tab. 8, sl. 2.)
112. Zapestnica, bronasta, z rahlo presegajočima koncema, okrašena s prečno vrezanimi pasovi (inv. št. 1420), pr. 6,6 cm. (Tab. 8, sl. 9.)
113. Zapestnica, bronasta, z rahlo presegajočima fragmentiranimi koncema. Okrašena je s prečno vrezanimi pasovi (inv. št. 1421), pr. 6,3 cm. (Tab. 6, sl. 23.)
114. Zapestnica, bronasta, fragmentirana. Okrašena s prečno vrezanimi pasovi (inv. št. 1422), pr. 6,4 cm. (Tab. 6, sl. 24.)
115. Zapestnica, bronasta, z močno presegajočima koncema. Zgornji del je drobno narezan (inv. št. 1431), pr. 5,1 cm. (Tab. 8, sl. 13.)
116. Zapestnica, bronasta, fragmentirana, z razprtima koncema (inv. št. 1416), pr. 5,8 cm. (Tab. 8, sl. 19.)
117. Zapestnica, bronasta, s presegajočima koncema. Konca sta narebrena in oblikovana v ovnovo in zajčjo glavico (inv. št. 1413), pr. 7,8 cm. (Tab. 6, sl. 15.)
118. Zapestnica, bronasta, z narebrenima presegajočima koncema, ki sta na koncu uvita (inv. št. 1423), pr. 9,1 cm. (Tab. 6, sl. 20.)
119. Zapestnica, bronasta, z narebrenima presegajočima koncema, ki sta na koncu uvita. Telo zapestnice je tordirano (inv. št. 1424), pr. 9,5 cm. (Tab. 6, sl. 19.)
120. Zapestnica, bronasta, fragmentirana, z razprtima koncema. Okrašena je s prečno vrezanimi pasovi (inv. št. 1414), pr. 8,5 cm. (Tab. 8, sl. 14.)
121. Zapestnica, bronasta, fragmentirana, z razprtima koncema (inv. št. 1415), pr. 5,2 cm. (Tab. 6, sl. 12.)
122. Zapestnica, bronasta, fragmentirana, z drobno kanelirano površino (inv. št. 1426), pr. 4,8 cm. (Tab. 6, sl. 13.)
123. Zapestnica, bronasta, spiralno ovita z drobno kanelirano površino (inv. št. 1435), pr. 4,1 cm. (Tab. 6, sl. 14.)

124. Zapestnica, bronasta, iz okrogle žice, spiralno ovita (inv. št. 1438), pr. 4,7 cm. (Tab. 8, sl. 16.)

125. Zapestnica, bronasta, iz okrogle žice, spiralno ovita (inv. št. 1437), pr. 4,0 cm. (Tab. 8, sl. 6.)

OGRVICE

126. Ogrlica iz raznobarnih steklenih jagod (inv. št. 1459), d. niza 41,0 cm.

127. Ogrlica iz svetlo in temno modrih steklenih jagod. V nizu je sedem prozornih jagod (inv. št. 1460).

128. Ogrlica iz modrih in belih steklenih jagod (inv. št. 1461), d. niza 57,7 cm.

129. Ogrlica iz ploščatih modrih in belih steklenih jagod (inv. št. 1462), d. niza 61,7 cm.

130. Ogrlica iz jantarjevih jagod (inv. št. 1465).

130 a. Trije fragmenti jantarjevih jagod (inv. št. 1464).

130 b. Ogrlica iz jantarjevih jagod (inv. št. 1465), d. niza 46,2 cm.

KERAMIKA

131. Žara na nizki nogi iz temno sivo žgane glin. Posoda ima votlo prstanasto nogo, koničen spodnji del, ki prehaja preko zaobljenega največjega oboda v kratko, s kaneluro poudarjeno ramo z visokim koničnim vratom in rahlo navzven zavihanim ustjem. Na največjem obodu je posoda okrašena s štirimi podolgovatimi bradavicami. Na vsaki strani bradavice je šop plitvih, kratkih kanelur. Med bradavicami so v trikotu razporejeni trije veliki uglobljeni krogi z izboklo sredino (inv. št. 1489), v. 30,2 cm. (Tab. 11, sl. 1).

132. Žara iz temno sivo žgane glin z ravnim dnom in s koničnim spodnjim delom, ki zaobljeno prehaja preko največjega oboda v koničen vrat z rahlo navzven zavihanim odebeljenim ustjem. Na največjem obodu je imela posoda štiri pokončna rebra, okoli njih pa trikotno razporejene kanelure, med njimi v trikotu tri velike koncentrične kroge z vboklo sredino (inv. št. 1490), v. 27,2 cm. (Tab. 11, sl. 4.)

133. Žara iz temno sivo žgane glin s koničnim spodnjim delom, ki prehaja zaobljeno preko največjega oboda v rame, s kaneluro ločeno od visokega sedlasto vboklega vratu s pokončnim ustjem. Dno posode je vboklo. Na ramenu ima posoda tri visoke stožčaste bradavice, pod njimi teče vertikalno rebro. Med stožčastimi bradavicami so na dveh straneh razporejeni nizi navpično postavljenih petih okroglih bradavic, izmenoma z vzdolžnim rebrom. Ta motiv se na eni strani ponovi trikrat. Posoda je nekoliko poškodovana (inv. št. 1492), v. 24,4 cm. (Tab. 10, sl. 1.)

134. Žara iz temno sivo žgane glin z votlo prstanasto nogo. Konični spodnji del zaobljeno prehaja v največji obod. Pod ramenom na največjem obodu ima posoda štiri konične bradavice, kiso med seboj povezane z nizom uglobljenih krogov. Pod dvema bradavicama je trikot iz uglobljenih jamic. Posoda je napolnjena s kalciniranimi kostmi (inv. št. 1488), v. 22,0 cm. (Tab. 1, sl. 15.)

135. Žara iz temno sivo žgane glin z rahlo vboklim dnom. Na največjem obodu so štiri od strani stisnjene polkrožne bradavice, pod njimi pa trojen, iz širših kanelur sestavljen trikotnik. Med bradavicami sta še dve vzporedni kaneluri, ki vežeta motiv trikotnikov. Posoda je nekoliko poškodovana (inv. št. 1494), v. 19,8 cm. (Tab. 11, sl. 3.)

136. Posoda na nogi iz črno žgane glin. Ima votlo stožčasto nogo. Največji obod prehaja v polkrožno rame s pokončnim navzven zavihanim ustjem. Na ramenu je okrašena z vzdolžnimi kanelurami in s tremi stožčastimi bradavicami (inv. št. 1491 a), v. 25,7 cm. (Tab. 1, sl. 5.)

Posoda je bila pokrita s skodelo (inv. št. 1491 b). (Tab. 1, sl. 4.)

137. Posoda na nogi iz črno žgane glin. Ima votlo stožčasto nogo. Največji obod prehaja preko izboklega ramena v pokončno navzven zavihano ustje. Na največjem obodu in na ramenu ima posoda na štirih straneh po dve aplicirani, druga vrh druge postavljeni okrogli sploščeni bradavici (inv. št. 1495), v. 25,7 cm. (Tab. 10, sl. 5.)

158. Posoda na nogi iz rdečkasto žgane glin, močno poškodovana. Posoda ima visoko, votlo, konično profilirano nogo. Kratko rame je poudarjeno s plitvo kaneluro in prehaja v visok vrat, ki ima pod navzven zavahanim ustjem kaneluro. Na vratu sta dve plastični rebri (inv. št. 1484), v. 25,1 cm. (Tab. 9, sl. 1.)

159. Posoda na nogi iz rdečkasto žgane glin. Posoda ima sedlasto vboklo votlo nogo, na prehodu v koničen spodnji del je plastično rebro. Na koničnem vratu sta dve plastični rebri. Na posodi so vidni sledovi rdečega premaza (inv. št. 1485), v. 17,0 cm. (Tab. 10, sl. 4.)

140. Lonec iz rjavkasto sivo žgane glin z ravnim dnom in rahlo navznoter zavahanim ustjem. V spodnji tretjini ima posoda na dveh straneh polkrožno rebro z dvema izboklinama (inv. št. 1496), v. 25,4 cm. (Tab. 9, sl. 2.)

141. Lonec iz rjavkasto sivo žgane glin z ravnim dnom. Na poudarjenem največjem obodu ima posoda štiri stožčaste bradavice, med katerimi je obod prečno narezan s kratkimi vrezi (inv. št. 1498), v. 11,3 cm. (Tab. 11, sl. 5.)

142. Skodela iz rjavo sivo žgane glin z ravnim dnom in navznoter zavahanim ustjem. Na največjem obodu sta dve od strani sploščeni pokončni rebri, ki sta neenakomerno postavljeni (inv. št. 1506), v. 12,1 cm. (Tab. 10, sl. 8.)

143. Skodela iz temno sivo žgane glin z močno vboklim dnom in navznoter zavahanim ustjem. Na največjem obodu ima posoda podolgovato sploščeno bradavico (inv. št. 1491 b), v. 5,8 cm. Skodela je bila povezana na žari (inv. št. 1491 a). (Tab. 1, sl. 4.)

144. Skodela iz rjavkasto žgane glin z ravnim dnom in navznoter zavahanim ustjem (inv. št. 1507), v. 7,8 cm. (Tab. 10, sl. 9.)

145. Skodela iz rdečkasto rumeno žgane glin z ravnim dnom in navznoter zavahanim ustjem. Posoda je imela na največjem obodu tri pokončne stožčaste bradavice (inv. št. 1509), v. 5,1 cm. (Tab. 10, sl. 6.)

145 a. Skodela iz temno sivo žgane glin z vboklim dnom in navznoter zavahanim ustjem. Na največjem obodu ima ovalno ploščato bradavico (inv. št. 1508), v. 4,8 cm. (Tab. 10, sl. 7.)

146. Terina iz črno žgane grafitirane glin z rahlo navznoter vboklim dnom. Na največjem obodu je posoda okrašena z velikimi jajčastimi izboklinami. Znotraj je dno okrašeno s plitvimi kanelurami (inv. št. 1500), v. 5,9 cm. (Tab. 11, sl. 2.)

147. Terina iz rjavkasto žgane glin z vboklim dnom. Na največjem obodu je okrašena s pokončnimi kanelurami in pokončno bradavico (inv. št. 1505), v. 6,1 cm. (Tab. 11, sl. 7.)

148. Terina iz rjavo rumeno žgane glin z vboklim dnom in pokončnim ustjem. Na največjem obodu je posoda drobno narebrena (inv. št. 1502), v. 6,1 cm. (T. 11, sl. 8.)

149. Terina iz rdečkasto sivo žgane glin z rahlo vboklim dnom. Na največjem obodu, ki je narebren, so tri stožčaste, nekoliko navzgor obrnjene bradavice (inv. št. 1504), v. 8,5 cm. (Tab. 10, sl. 2.)

150. Terina na nogi iz rjavkasto žgane glin. Noga je votla in konična. Na največjem obodu je prečno kanelirana. Pod ustjem sta dve vzporedni kaneluri (inv. št. 1501), v. 8,4 cm. (Tab. 11, sl. 6.)

151. Skodelica iz rjavkasto žgane glin s trakastim, nekoliko presegačnim ročajem. Posoda ima s prstom odtisnjeno dno in pokončno ustje (inv. št. 1505), v. 4,2 cm. (Tab. 11, sl. 9.)

VRETENCA

152. Vretence s sedlastim zgornjim delom (inv. št. 1481), v. 5,3 cm. (Tab. 9, sl. 7.)

153. Vretence, konično (inv. št. 1475), v. 2,9 cm. (Tab. 9, sl. 11.)

154. Vretence, bikonično (inv. št. 1480), v. 2,8 cm. (Tab. 9, sl. 15.)

155. Vretence, glinasto, konično (inv. št. 1485), v. 3,2 cm. (Tab. 9, sl. 9.)

156. Vretence, glinasto, bikonično (inv. št. 1478), v. 3,1 cm. (Tab. 9, sl. 6.)

157. Vretence, glinasto, konično (inv. št. 1482), v. 2,9 cm. (Tab. 9, sl. 12.)

158. Vretence, glinasto, konično (inv. št. 1479). Na največjem obodu ima vrezane trikotke. V. 3,0 cm. (Tab. 9, sl. 4.)

159. Vretence, glinasto, s sedlastim vratom (inv. št. 1476), v. 3,0 cm. (Tab. 9, slika 8.)

160. Vretence, glinasto, konično (inv. št. 1477), v. 2,6 cm. (Tab. 9, sl. 14.)

161. Vretence, glinasto, konično (inv. št. 1474), v. 2,2 cm. (Tab. 9, sl. 5.)
 162. Vretence, glinasto, konično (inv. št. 1474), v. 2,5 cm. (Tab. 9, sl. 3.)
 163. Vretence s sedlastim zgornjim delom (inv. št. 1472), v. 2,6 cm. (Tab. 9, sl. 10.)

RAZNI DROBNI PREDMETI

164. Bronast obroček ovalnega preseka (inv. št. 1374), pr. 2,2 cm. (Tab. 9, sl. 17.)
 165. Bronast obroček s polkrožnimi izrastki, delno fragmentiran (inv. št. 1376), pr. 2,3 cm. (Tab. 9, sl. 16.)
 166. Bronast uhan z luknjico, kvačica je odlomljena. Okrašen je z iztolčenimi pikami (inv. št. 1456), v. 1,9 cm. (Tab. 6, sl. 11.)
 167. Dva fragmenta železne pločevine, močno uničene zaradi rje (inv. št. 1375), d. 4,1 in 4,3 cm. (Tab. 2, sl. 8.)
 168. Bronast motek (inv. št. 1457), d. 1,4 cm. (Tab. 2, sl. 11.)
 169. Kos svinca (inv. št. 1510), d. 3,4 cm. (Tab. 2, sl. 13.)
 170. Majhni, drobni, bronasti polkrožni žeblički. Pripadajo neki skledasti čeladi (inv. št. 1458), pr. 0,5 cm. (Tab. 2, sl. 10.)

ZUSAMMENFASSUNG

Die urzeitlichen Hügelgräber aus Rovišče

Einige Kilometer, bevor die Sava die Schluchten zwischen den Hügelketten verlässt, die sich an ihrem Bett entlang ziehen, und sich ihren Weg durch das Tal des Krško polje und dann zwischen den Gorjanci und der Medvednica in den äussersten nordwestlichen Ausläufer der Pannonischen Ebene sucht, reihen sich an beiden Seiten einige bedeutsame urzeitliche Stationen. Hier liegen Boštanj bei Sevnica, Vranje bei Sevnica, Ajdovska jama, Libna und schliesslich auch einige Komplexe von Hügelgräbern in der Nähe von Rovišče bei Krško. Ende des vorigen Jahrhunderts führte hier der Präparator Ferdinand Schulz²⁸ für das Wiener Naturhistorische Hofmuseum und später für das Krainer Landesmuseum Ausgrabungen durch.

Schulz hat in Osredek zwei Hügelgräber ausgegraben. In einem stiess er auf eine Steinplatte, die den Deckel einer Grabtruhe darstellte. Im Inneren stand eine Urne mit Kohlenresten und kalziniertem Gebein. In den Kohlenresten neben der Urne fand er eine beschädigte Bronzenadel und einen Bronzering. Aus dem dritten Hügelgrab auf Osredek grub er eine Urne und eine Schüssel aus (wahrscheinlich T. I, Abb. 4, 5).

Im Herbst des J. 1882 setzte Schulz die Ausgrabungen in der Umgebung von Rovišče fort. Von den Hügelgräbern I und VI sind Skizzen erhalten.²⁹ An Hand der Skizzen werden wir versuchen die Lage bzw. die Richtung der Gräber zu rekonstruieren.

Rovišče — Hügelgrab I (Höhe etwa 3 m, Durchschnitt etwa 17 m).

Grab I (Komplex der Funde 1 und 2) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Tongefässe, eine Tonschüssel, ein Bronzering und eine Bronzefibel (unbestimmbar).

Grab II (Komplex des Fundes 3) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Glas- und Bernsteinperlen, 4 Bronzearmbänder, 4 hohle Fussreife aus Bronze (erhalten ist nur einer, T. I, Abb. 3); Reste eines Bronzeszepters

²⁸ VII. Bericht, S. 61—75.

²⁹ L. c., S. 67, 69.

(T. I, Abb. 1), eine Fibel mit Bogen in Form einer Ente (T. I, Abb. 2), drei Tonwirtel, 2 Speere, ein Messer.

Grab III (Komplex der Funde 5, 6 und 7) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Bernsteinperlen, zwei Fussreife und eine Schüssel.

Grab IV (Komplex der Funde 9 und 12) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Bernsteinperlen, zwei Armbänder, zwei Fussreife und zwei Urnen (unbestimmbar).

Grab V (Komplex des Fundes 13) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Bernsteinperlen, zwei Fibeln und zwei hohle Armbänder (unbestimmbar).

Grab VI (Komplex des Fundes 14) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Armband, dessen Enden einen Widder- bzw. einen Hasenkopf darstellen (T. VI, Abb. 15), zwei ornamentierte Armbänder, Bronzegefässe, zwei Urnen und zwei dreikantige Pfeile (unbestimmbar).

Grab VII (Komplex der Funde 10 und 11) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Fibel und zwei Fussreife (unbestimmbar).

Grab VIII (Komplex des Fundes 4) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: ein Bronzezylinder und eine eiserne Axt.

Rovišče — Hügelgrab VI (Höhe etwa 2,7 m, Durchschnitt etwa 25 m).

Grab I (Komplex der Funde 2 und 7) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: zwei Speerspitzen, ein Krummesser, drei Urnen und mehrere Fragmente (unbestimmbar).

Grab II (Komplex der Funde 5 und 10) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Speer und Urne (unbestimmbar).

Grab III (Komplex der Funde 17, 21 und 25) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: eine Certosa-Fibel, eine Kahnfibel, ein Armband und zwei Fussreife (unbestimmbar).

Grab IV (Komplex der Funde 22 und 20) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: 8 Armbänder, 5 Fibeln und 2 Urnen.

Grab V (Komplex der Funde 16 und 20) — Skelettgrab.

Das Grabinventar: zwei Speere, Keramikfragmente (unbestimmbar).

Grab VI (Komplex der Funde 8 und 12) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: zwei Certosa-Fibeln, eine Schlangenfibel, zwei Armbänder und zwei Armreife (unbestimmbar).

Grab VII (Komplex der Funde 1, 5 und 6) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: Glasperlen, Armband, Bronzering mit Bernstein, kleiner Topf (unbestimmbar).

Grab VIII (Komplex des Fundes 19) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: zwei Fibeln mit blauem Glasbelag, Fibel mit durchsichtigem Belag, 800 Bernsteinperlen, blaue Glasperlen, Goldplättchen, Szepter, Armbänder und Fussreife (der grössere Teil des Materials aus diesem Grab wird im Naturhistorischen Museum in Wien aufbewahrt, die übrigen Gegenstände befinden sich unter dem Material im Narodni muzej in Ljubljana, doch kann man sie nicht sehen).

Grab IX (Komplex der Funde 11 und 15) — ein Brandgrab ?

Das Grabinventar: unter Kohle und Asche wurden zwei Armbänder aufgefunden (unbestimmbar).

Grab X (Komplex des Fundes 19) — ein Skelettgrab.

Das Grabinventar: ein Schüsselhelm, der über eine Schüssel mit Henkel gestürzt war. (Die Gegenstände befinden sich in Wien.)

Die bedeutendsten Grabeinheiten

Im Hügelgrab I (vgl. Zeichnung 1) würden wir Grab II (Fund 3) erwähnen. Es ist wahrscheinlich ein Doppelgrab — eines Mannes und einer Frau. Für ein Frauengrab sprechen Fibel, Szepter, Armbänder, Fussreife und Spinnwirtel, für ein Männergrab aber die Speere und ein Messer. Es konnten nicht alle Gegenstände bestimmt werden. Wir stellten nur fest: das Szepter (T. I, Abb. 1), die Fibel mit Bogen in Form eines Entenleibes (T. I, Abb. 2) und den hohlen gerippten Fussreif (T. I, Abb. 3). Das Grab setzen wir in den Ha-D-Zeithorizont, wenn wir die Fibeln berücksichtigen, deren Bogen die Form eines Tierkörpers hat. Solche Fibeln kennen wir aus Šmarjeta,³⁰ Podzemelj,³¹ Zagorje³² und aus Vintarjevec.³³

Das Grab VI (Fund 14) aus demselben Hügelgrab enthält zwei dreikantige Pfeile und ein Armband, dessen Enden in ein Widder-bzw. Hasenköpfchen auslaufen (T. VI, Abb. 15), die Beigaben von Skythengräbern sind. Auf Grund dieses Grabes könnten wir aufs neue feststellen, dass die skytischen Einwirkungen auf unsere Gegenden stärker waren, als man dies bis jetzt angenommen hat. Die Skythen haben fast in jedem grösseren urzeitlichen Fundort etwas Eigenartiges — Skythisches hinterlassen.³⁴

Im Hügelgrab VI war das Grab VIII (Fund 9) das reichhaltigste. Alle Grabbeigaben waren in ein Gewebe oder in Leder gewickelt und waren zwischen zwei Rindenschichten gelegt. (Die Gegenstände aus diesem Grab sind grösstenteils in Wien).³⁵ Im Grab sind auch Goldplättchen aufgefunden worden, wohl Teile eines Diadems, wie wir sie aus Šmarjeta, Stična, Malence und Vinji vrh kennen.³⁶ Diese Plättchen ordnen das Grab zeitlich in die jüngere Periode der älteren Eisenzeit ein. In diesen Zeitrahmen passen auch die anderen Funde, wie Fibeln mit Glasbelag,³⁷ ein Kultstab, ein Armband und andere Gegenstände.

Zu erwähnen ist noch Grab X (Fund 19), wo ein Schüsselhelm gefunden wurde, wie wir sie aus Šmarjeta, Malence und Libna³⁸ kennen. Zeitlich ordnen wir sie in die Anfangsphasen des Ha-C-Horizontes ein. Für diese Zeit spricht auch die Schüssel, die unter dem Helm gefunden wurde. Die Schüssel gehört zum Typus Stillfried-Hostomice und ist als solche in die Endphasen der Ha-B-Stufe oder spätestens in den Beginn des Ha-C-Zeithorizontes einzuordnen.

³⁰ Unveröffentlicht.

³¹ Unveröffentlicht.

³² Im Druck.

³³ F. Stare, AV, IV/2, T. I, 5.

³⁴ Diese Vermutung bestätigen in Stična, Libna und anderswo gefundene skythische Gräber. — Bericht über den V. Internationalen Kongress für Vor- und Frühgeschichte, Hamburg, Berlin, 1961. Sulimirski, S. 795 mit Literaturangaben und Verbreitungskarte.

³⁵ Naturhistorisches Museum, Dunaj, Inv. Nr. 7795—7858 und 55.445—55.448.

³⁶ Kastelic, Situla I, 1960, T. I und T. V.

³⁷ VII. Bericht, T. I, 4.

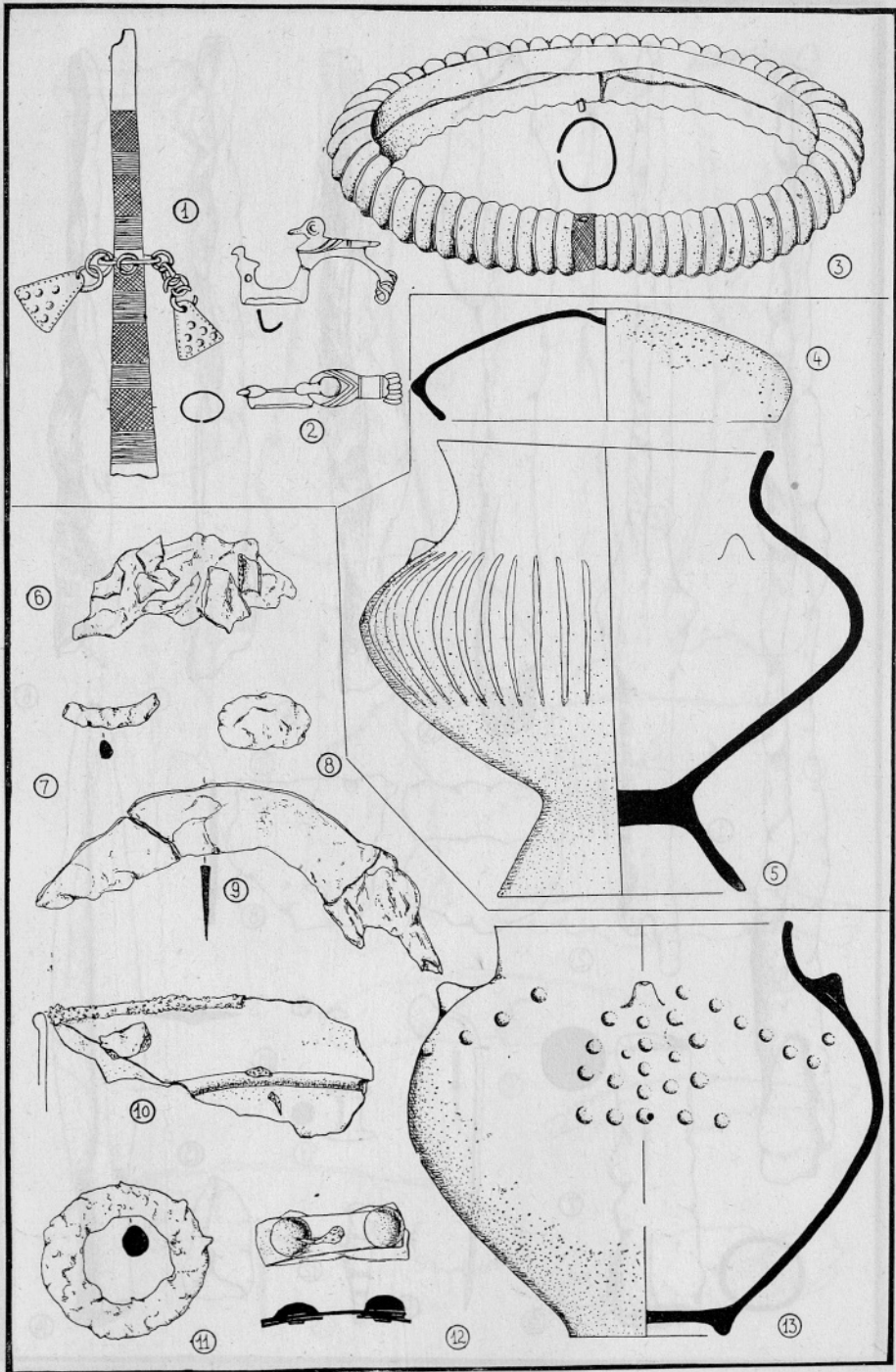
³⁸ Die Helme sind zum grösseren Teile noch unveröffentlicht. Den Helm aus Malence publizierte V. Stare. AV, XI—XII, 1960—1961, T. II, 5, 5 a.

Unter dem Material, das sich im Narodni muzej in Ljubljana befindet, ist auch eine Urne (T. I, Abb. 13), die noch bei der Revision mit verbranntem Menschengewebe und Kohlenresten angefüllt war. Unter der Kohle und den Beinen waren folgende Gegenstände: ein sichelförmig gekrümmtes Messer (T. I, Abb. 9), ein Zistenfragment (T. I, Abb. 10), ein Eisenring (T. I, Abb. 11), der Beschlag einer Gürtelschnalle (T. I, Abb. 12), ein Bronzewirtel (T. I, Abb. 8), das Fragment eines Armbandes aus Eisen (T. I, Abb. 7) und im Feuer geschmolzene Bronzereste (T. I, Abb. 6). Alle Gegenstände weisen dieselbe Patina auf und sind zweifellos zusammen aufgefunden worden. Dieses Grab müssen wir als Beispiel der Tradition der Urnenfelder-Kultur auffassen, deren einzelne Elemente noch in die jüngeren Zeitstufen der älteren Eisenzeit ausstrahlten.

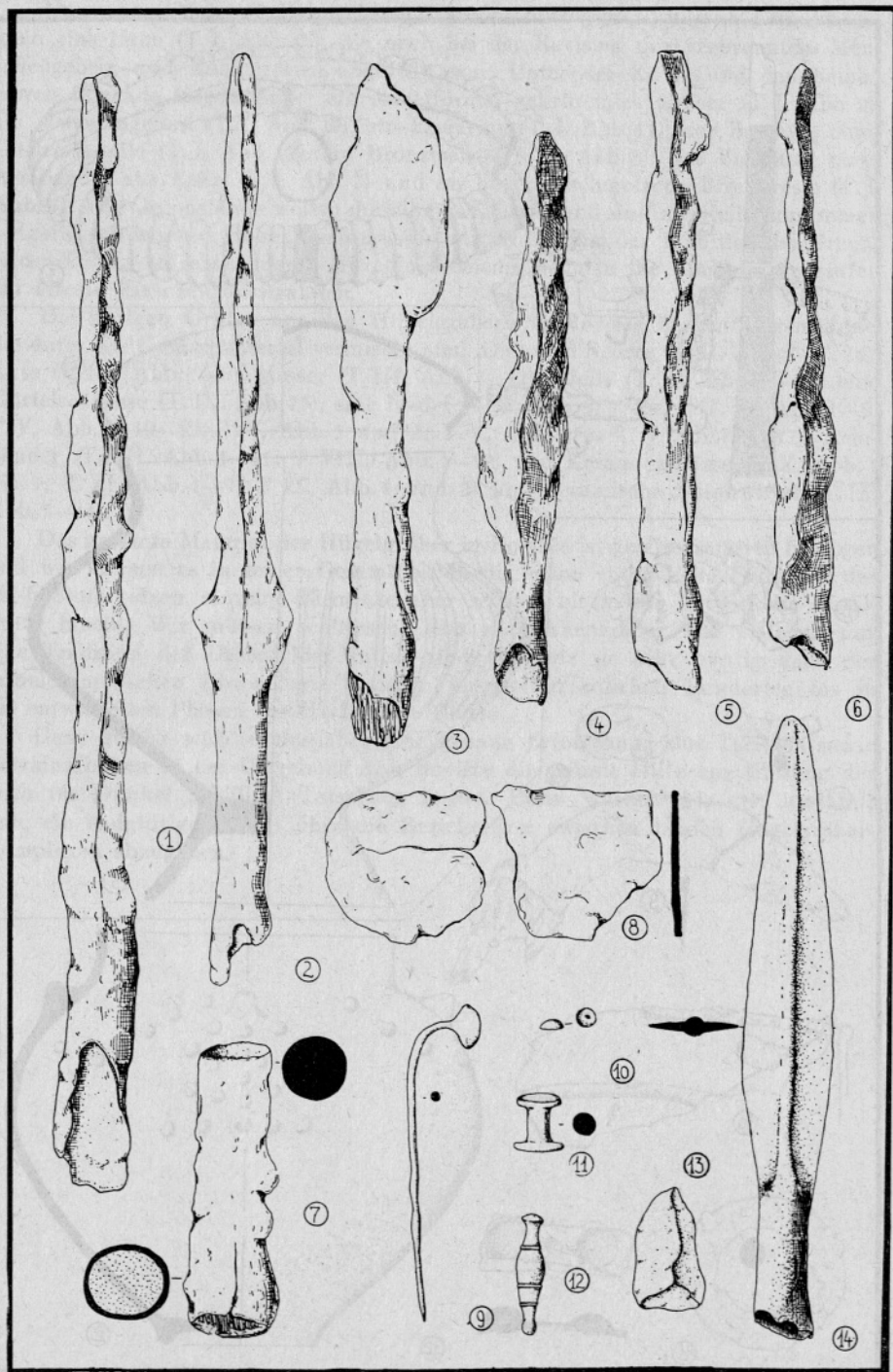
Die übrigen Gräber aus den Hügelgräbern in Rovišče bergen Gegenstände, die unter das Gesamtmaterial vermischt sind. Dies sind Speere (T. II, Abb. 1—7, 14), Äxte (T. III, Abb. 1—6), Messer (T. III, Abb. 7—12), Pfeile (T. VI, Abb. 3—10), eine Gürtelschliesse (T. IX, Abb. 15), eine Nadel (T. II, Abb. 9), Fibeln (T. IV, Abb. 1—8; T. V, Abb. 7, 10—12; T. V, Abb. 1 und 2; T. V, Abb. 5, 8; T. V, Abb. 15—17), Armbänder (T. VII, Abb. 1—11; T. VIII, Abb. 1—19) und Keramikgefäße (T. X, Abb. 1 bis 9; T. XI, Abb. 1—9; T. IX, Abb. 1 und 2) und keramische Spinnwirtel (T. IX, Abb. 3—14).

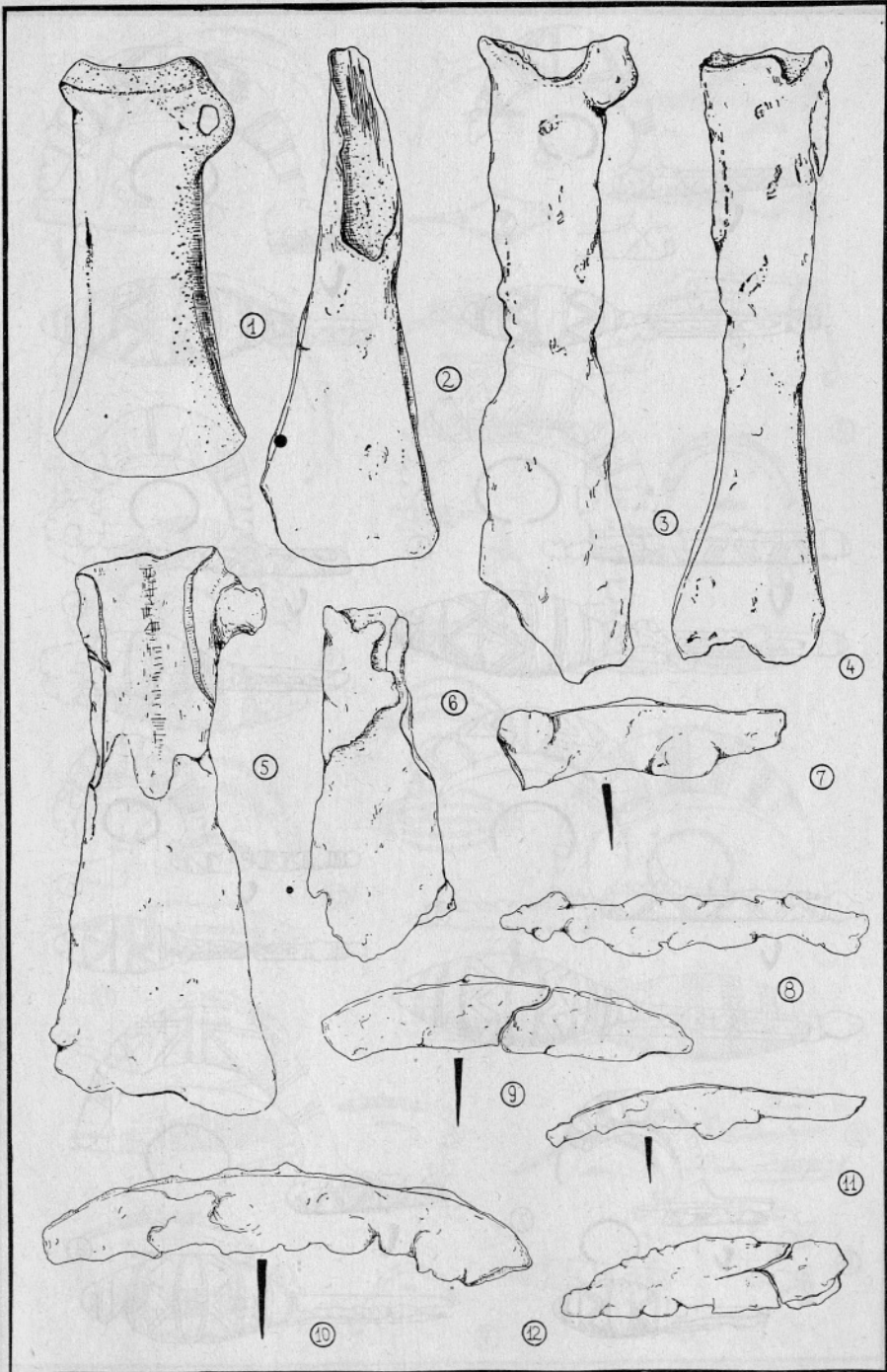
Das gesamte Material der Hügelgräber in Rovišče ist gewissermassen homogen und wir können es in seiner Gesamtheit in die schon entwickelte Endphase der Ha-C-Stufe setzen, einzelne Elemente aber reichen bis in die entwickelte Ha-D-Stufe hinein. Wir müssen schliessen, dass die Urnengräber auf Osredok nur eine Tradition der Urnenfelder-Kultur sind, wie wir sie sehr häufig nach der mitteleuropäischen Chronologie in allen unseren urzeitlichen Fundorten bis in die entwickelten Phasen der Ha-D-Stufe finden.

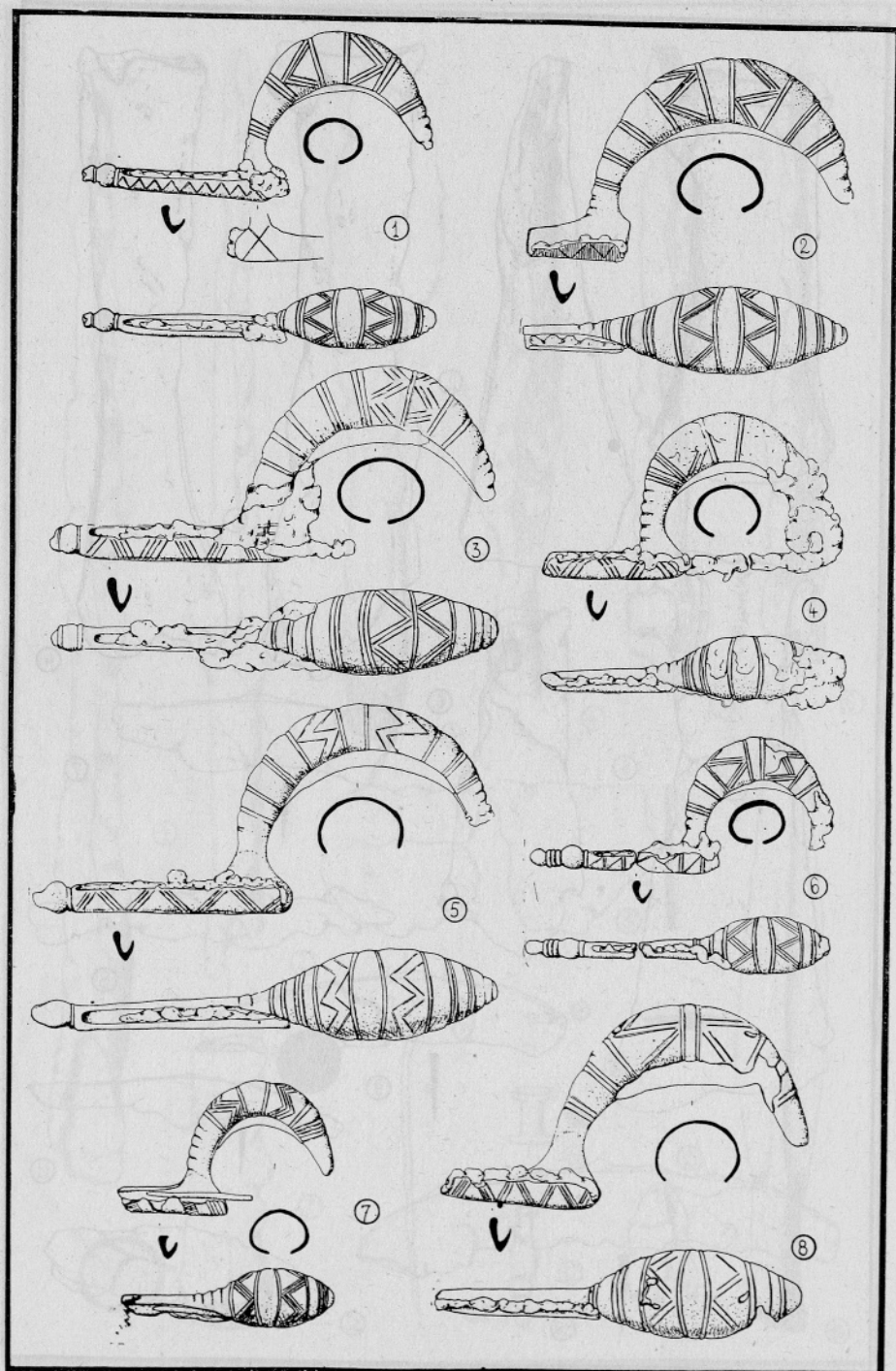
Ganz gewiss würden uns aber eine genaue Erforschung des Terrains sowie Terrainarbeiten in der Umgebung von Rovišče die grösste Hilfe zur Klärung der noch ins Dunkle gehüllten Tatsachen leisten. Dann würden wir erst imstande sein, ein endgültiges Urteil über die Beziehungen zwischen beiden Hügelgräber-Komplexen abzugeben.

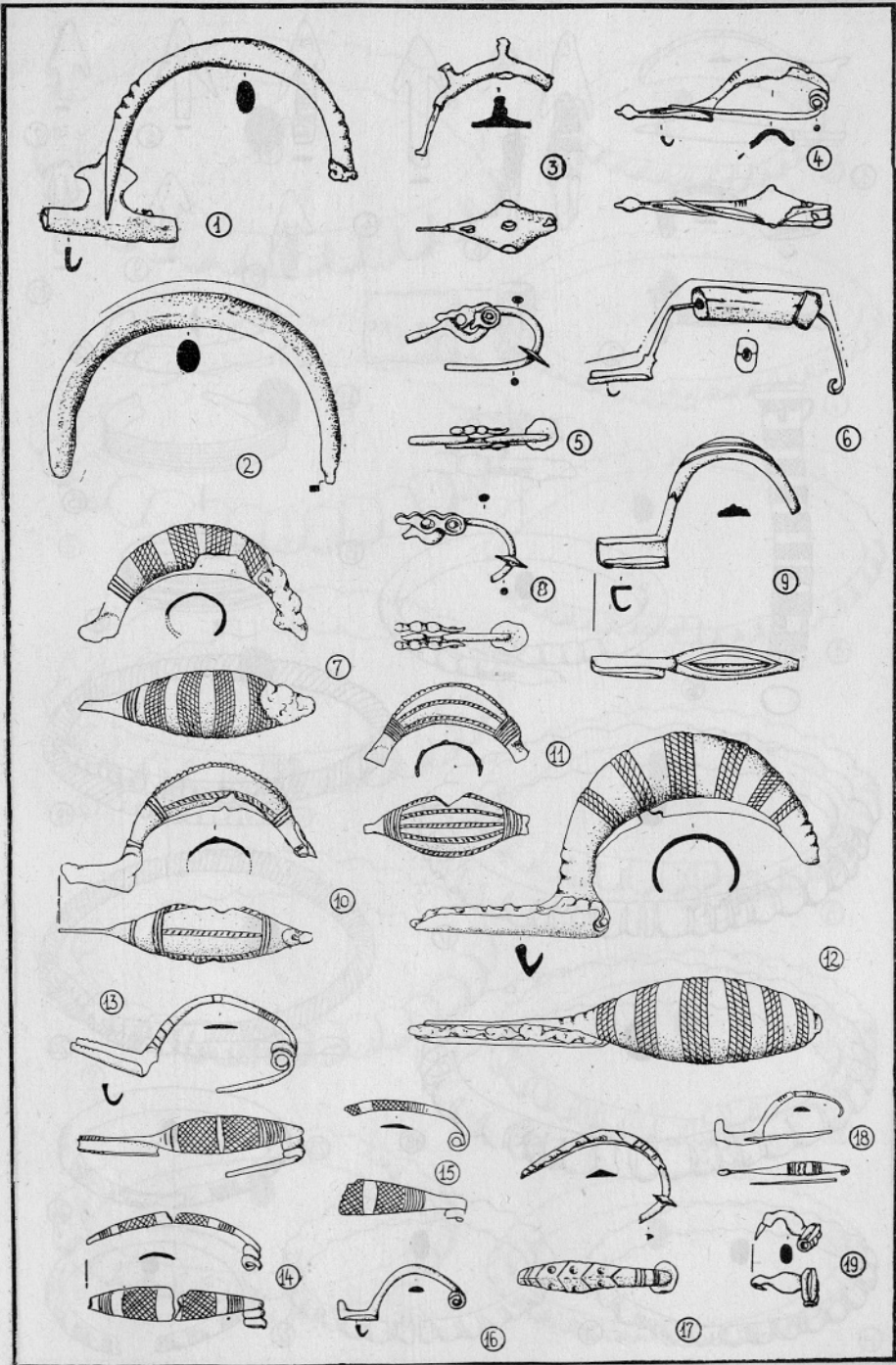

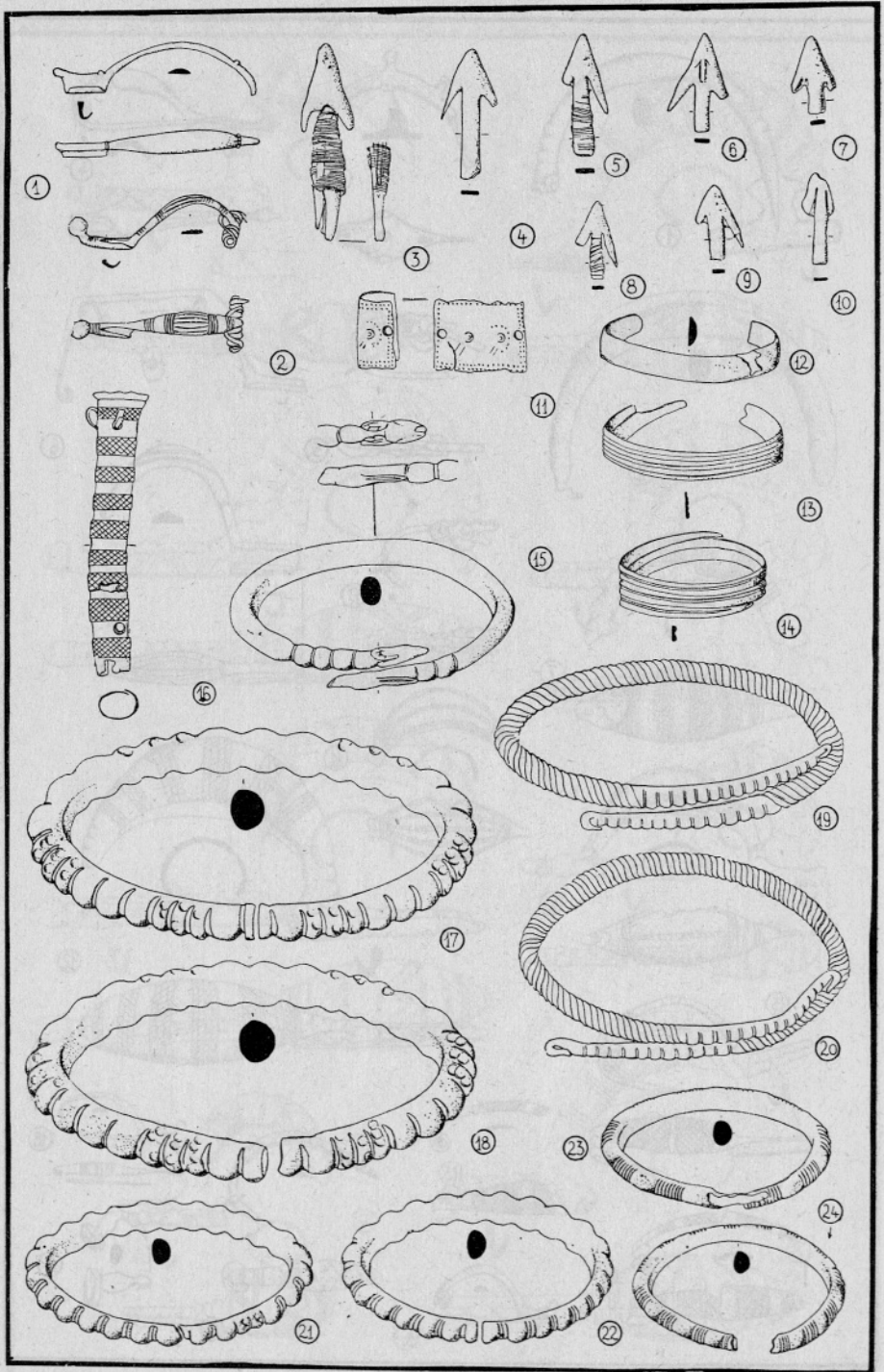
1-3, 6-12 = 1 : 2; 4, 5, 13 = 1 : 4

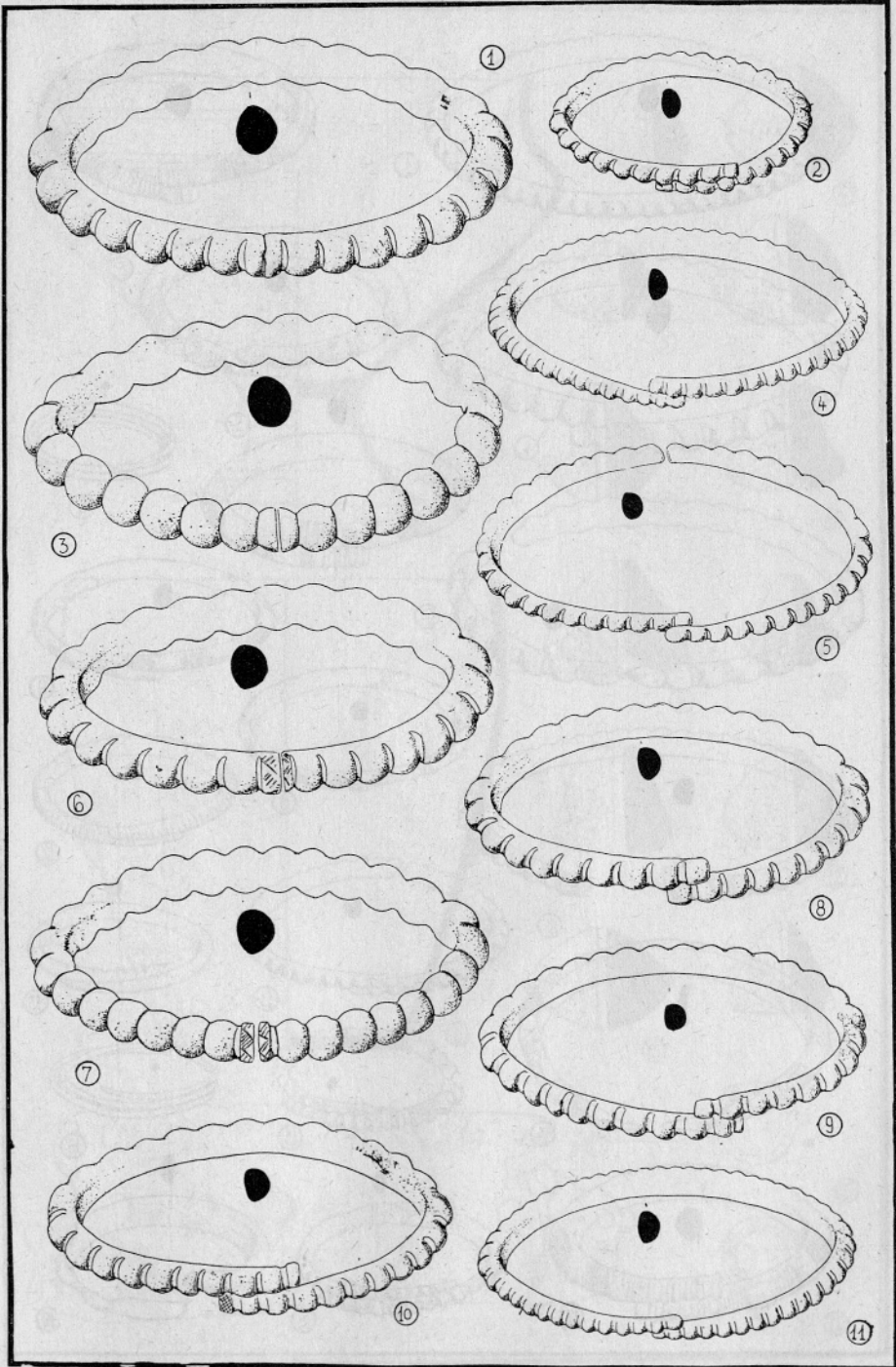

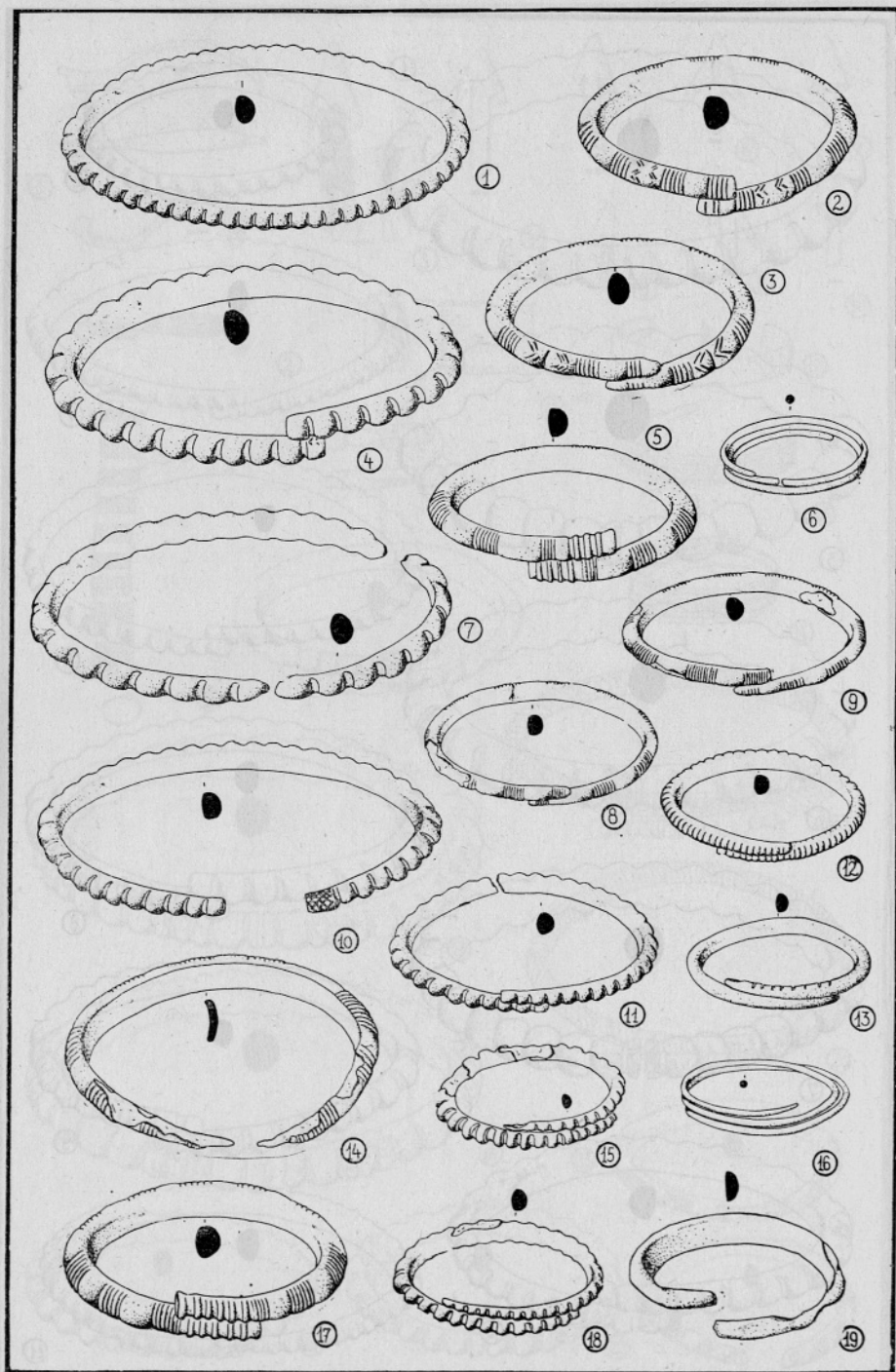

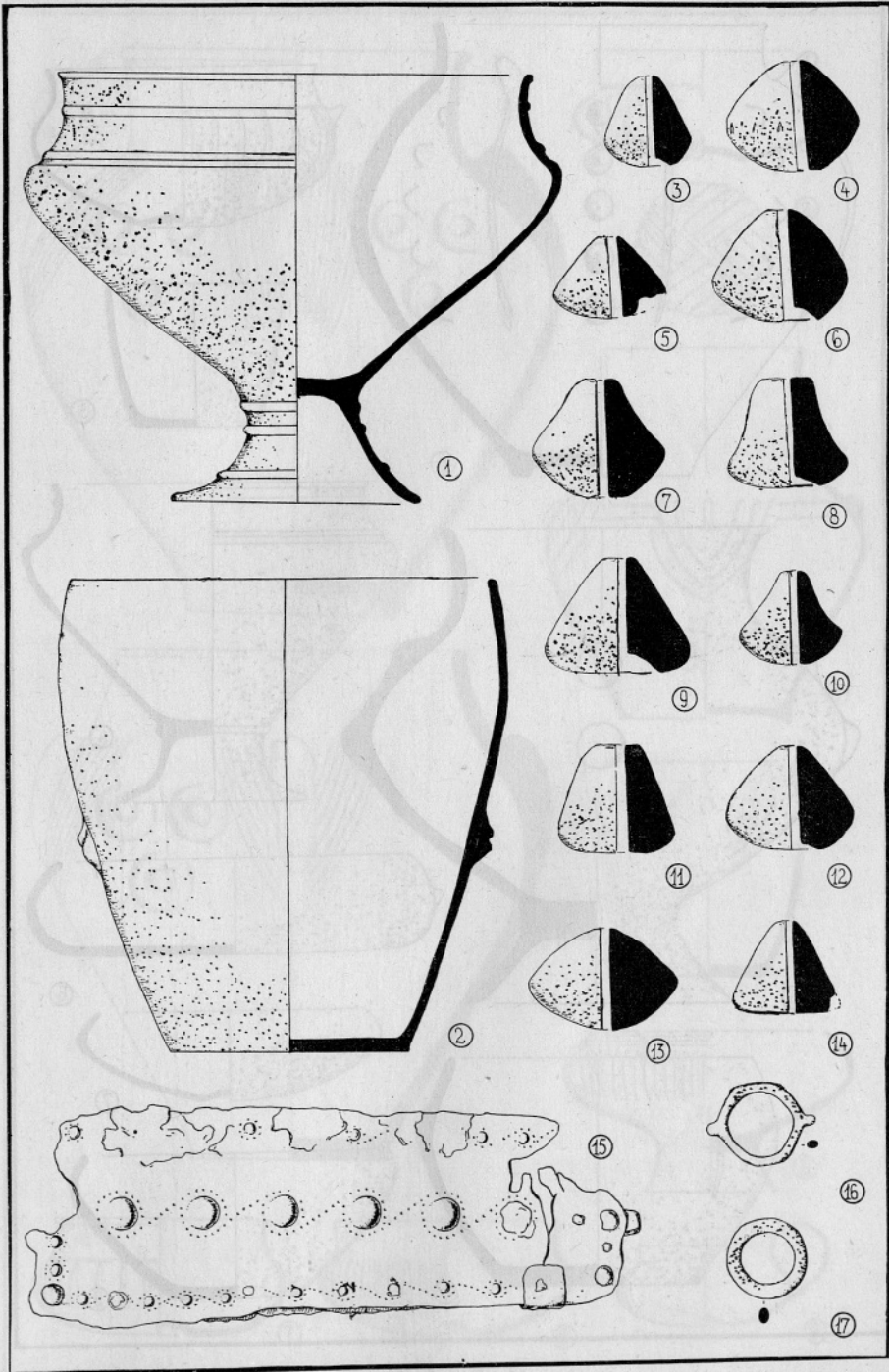

1, 2 = 1 : 4; 3-17 = 1 : 2

